

ఆంధ్రపత్రిక

30646

ప్రతిదిగము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 2.
సంపుటము. ౨.

చెన్నపట్టణము 1915 సం॥ మే నెల 18 వ తేది మంగళవారము
రాత్రి నామ సంవత్సర విజయవైశాఖమాస శుక్ల చవితి ర.

No. 41
సంచిక ౪౧

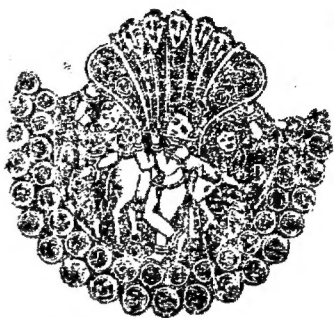
గమనింపుడు

వాణ్యమైన మద్రాస్ ట్రిబ్యునల్స్ 1-కి రు 1-0-0
చలనచేసిన డిట్టమైన వలబనియను 1-కి రు 0-8-0
మేజోఫ్లు జరిగి అజ్ఞాలు మొదలు రు 1-4-0 వరకు
రకంవారి గలవు. వాణ్యమైన, 4 స్టాఫులు 3 అట్టవోలు శం
కరాధరణం. మేళకర్తల హోమ్స్ నియం ఒక సంవత్సరం
గారంటీ రు 17-0-0. ట్రెసికర్ ఏటెర్లు ట్యూబులు మావద్ద
అతి సరసము.
క్రాత్రినెసికర్ ఏటెర్లతోనైనా 1-కి క్రయం రు 66-0-0
" " చాకరకంట్రితో 1-కి " రు 55-0-0
గురువులేక నే హోమ్స్ నియం వాయిదా వేర్పు పుస్తకం 3-0-0
మద్రాస్ ట్రిబ్యునల్స్ సప్లయింగ్ ఏజెంట్.
15 బ్రాడ్వే మద్రాసు.

గృహనిర్మాణములో అవసరమైన
ప్రయమును తగ్గింపుడు.
ఘేక్కుమానులు.

గృహము నిర్మించుటలో ముఖ్యమైన ఖర్చుకలదు.
అట్టి కలషోమటయందు కొంచెము జాగ్రూకతగా నుండి
చాలాలభము కలదు. వేయేల, మావద్ద గృహమునకు కావల
సిన రంగును ఘేక్కుకలప చిన్న కిటికీలనుంచి దూలములు వగవ
పనికివచ్చు అన్ని రకములు; కమ్ములు, వాసములు, బల్లలు,
దూలములు, పెద్దమానులు, చవుకగా దొరకును.
ఆర్. యస్. ఆర్. బటన్సు.
స్ట్రీటుమార్కు పటకలు రిపరబద్ధము మొదలుగాగల
రన్ని చరియితర మార్కుల పయన్న మద్రాసు ధరకంట్రి
తక్కువ. బెజవాడ, తెనాలి, బందరు గుంటూరు, బాపట్ల
తాలూకాలు నిజాము రాజ్యములో కొన్ని తాలూకాజున్న
మద్రాసుకంటే కాకినాడ, సామీప్యము; రయిలూర్ జిల్లా
తక్కువ. కావలసినవారు యిట్లు వ్రాయుడు.
ఆచంట ను బృహద్రాయుడుగారు
కంట్రిక్టు, కల్పనర్తకులు, కాకినాడ.

22. వన్నెగల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజల్నాగర
1 1/2 సవరము యెత్తు
వల రు. 30-8-0

మలేయునివిధములగు బంగారుగల, కండినగల, రాళ్లు
వెక్కినగల, మున్నగునవి ఈ కింద పేర్కొన్న వర్తకులవద్ద
కొరకును. కొరవారికి కట్టటలగు ఈ చికిత్సాగ వంపబడును.
సదరక్ ఇండియా జాగరె మ్యూనుఫాక్చరీంగు కంపెనీ,
437, బంక సాంసీడ్, సామీ కారు పేట, మదరాసు
The Southern India
Jewellery Manufacturing Co.,
437, Bowbazar, Madras.

వర్తకులకు కల్పతరువు.

వాణిజ్య సూచికలు.

వాణిజ్యసూచికలు, అన్ని దేశములలోను, అన్ని భాషల
లోను యిప్పుడు విగాని ఆంధ్రదేశమునకు నూతనము. ఇది
వాణిజ్యభవమునకు సోపానములు. ఇది లేనిచో వాణిజ్యము
అభివృద్ధి కానేరదు. ఇది లేనిచో వాగరకదేశము చెప్పు
టకు వీలులేక. వీనిచే ప్రతివర్తకుడు, ప్రతివర్తకుని గూర్చి ఒకరి
కొకరికి, పట్టణములందును పల్లెలందును వస్తువులను కొని
జరసాచార్యమునకును సంబంధము కలుగును. ఇది దేశము
దన్ని వాణిజ్యకార్యాలయములలో నుండును గాన ప్రకటన
వాణ్యయొక్కయు, కృషివారముల నిండు నమోదుచేయుచు
కొనిన వర్తకులయొక్కయు వ్యాపారము లోకమందరికి తెలి
యగలదు. మీరు చేయు కృషివారము జగముంతయు ప్రాకి
అభివృద్ధి కావలయునన్న మీ పేరు నిండు నమోదుచేయుచు
కొనక తప్పదు. మీ కెక్కువారమును చేయుట లేనా? చేయు
చున్నచో మీ కృషివారము జగముంతయు వ్యాపించి అభివృద్ధి
కావలయునా? యీ సూచికయే ఆకొరికట్లు ముఖ్యసాధనము.
గాన మీ కృషివారమును వానియందు నమోదుచేయుచు కొను
డు. మేము రెండు సూచికలు ప్రచురించబోవుమన్నాము.

i. ఇంగ్లీషున ఆంధ్రదేశమునకుల వర్తకులు, వస్తు
సర్కారలు, ఏజంట్లు వగయిరానూడి ఇది అన్ని దేశములవర్తక
కార్యాలయములకు బంపబడును.
ii. నిఖిలదేశ అనగా ఆంధ్రదేశ, సర్వేంద్రియా, యిం
గ్లండు, అమెరికా, జపాను, ప్రాన్సు మొదలుగాగల పరిశ్రా
మికదేశములకుం దెవ్వరు యేకర్యాగారములందు నిర్మించ
బడుచున్నచో వాటిసూచిక. మన ఆంధ్రదేశముందు ప్రతివారికి
తెలియుటకై తెలుగున ప్రకటించబడును.

ప్రకటన చార్జీలు—ప్రతి 1/4 కొను.

పూర్తి పేజి రూ 12. 1/2 పేజి రూ 7. 1/4 పేజి రూ 4.
1/8 పేజి రూ 2 మాత్రమే. కృషివారము చిరునామాలు
నమోదుచేయుటకు 12 అజ్ఞాలు మాత్రమే. ఈ చార్జీలు
రెండింటికి ప్రత్యేకము. 2 వ సెంటురు సూచిక అనగా తెలు
గు పుస్తకము సుమారు నేయి పేజీలందును. వేల అందరికిని
గులభముగ నుండుటకై రూ 5 మాత్రమే. మేము ఎందరికి
కావలయునో అన్ని ప్రతులు మాత్రమే వేయదలచుకొన్నాము
గాన పుస్తకములు గావలసినవారు వారి ఆర్డరు రిజిస్టరుచేయిం
చుకొనిన నుంచి. లేనిచో స్పష్టముగా దొరకవు. ముందు
ఖరీదు బంపువారికి పుస్తకము ఖరీదు రూ 3 మాత్రమే. ఆర్డరు
ప్రకటనలు వగయిరాలు గ్రహించుట కొద్దికోజులలో చాలిం
చడమవును. యీవిషయమై రేపు మీరు మరచిపోవచ్చును
గాన యీ సూచిక ప్రాసిన మేజుకలగలదు. త్వరపడుడు.
చిరునామా:— ఆంధ్ర నిట్టింగ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

యుద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదినందిక!

సంవత్సరాదినందిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదినందిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు
విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన చిత్త్యంధ సైన్యసేవ, ప్రాచీనతీచి, దేశ
చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన,
మహామృదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతిములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర
మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమునలే ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము
నంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసాహసచరిత్రము సయిత మీ గ్రాంధివిషయములలో
ముద్రింపబడుచున్నది:—

1. జర్నలి, ప్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల
చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ
వ్యూహములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబల
ము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్మ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యము
ల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8
యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయ
ములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బోధపరిపబడి యాంధ్రప్రచురణములంద పూర్వ
ముగ నుండగలదు. పెద్దయాళ్ళవతియందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షస సుంప
త్సర పంచాంగము రంగులపటములు కిరీతేషున లోకమాన్య గోపాలకృష్ణ ఖిలేగారి
రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రదినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వేల	0	8	0
" అర్ధసంవత్సర "	"	0	12	0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ పసూలుచేయబడును.

యుద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును)
దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యా శాఖంగము కలుగ వచ్చును.
దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.
ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టిపేడి, మద్రాసు.

హాయిలు.

విశేషములను ప్రకటన.

కోనకొండ జిల్లా : దీని పంపువారి చేరాలు
తెనకూరు ప్రకటన జాబుంటిది. సుపాదకుడు.

అది సమాధానము.

అయ్యో.

అయ్యో అయ్యో, అది పేరితో 18 వ గుంటూరు మండల
సంఘసంస్కరణలకు అనుకూలముగా వ్రాసిన వారు అను
దాచుకొని వ్రాసి నాలో! కావము! వీరు పేరుతో వ్రాసిన అయ్యో
నిషయములకు సమాధానమియ్యగలను. ప్రకృతిము "సంస్కరణ
సభకు విడుదల కావలయు" అని నాతో చెప్పి మాట మాత్రము
ముమ్మాడిక నిజమి. అది మాత్రము చెప్పదున్నాడను. కను
సభలకునన్ని అట్లనిచేయువాడవో ఎట్టివాడనో మా సందేహ
వాడునులదనిని భీముత కేకలున్నవ్యయంకలు గారు మున్న
గువార తెలుగువరు! కలమున్నది వ్రాయుట న్యాయము
అది నీటిని అనవలించిరికాబోయి! తగును!!

క. మార్కండేయశర్మ, గుంటూరు.

II

యూనానా వంచులయొక్క సెటికెట్టుములు,
అయ్యో.

కోనకొండ జిల్లాలో ఉన్న యానా అను పురము
ప్రెంచి ప్రభుత్వము క్రింద నున్నది. ఇదట వీరినానా, కట్టిం
చిన పెద్దనూరు. అను పురమును నూరు ఒకటి యున్నది.
ఈ నూరులో నీటిని తీలి నాల్గునామలవారే యుపయోగిం
చును కాని పంచములు దరిజేసియును. పంచములకు ఒక
చెరువు మాత్రమున్నది. ఈ చెరువు ప్రతిసంవత్సరము వచ్చెడి
వరదనీటివలన నింపుచును. ఇప్పటికా నీరు కుప్పించిపోయి
కొద్దిగా మిగిలినది మట్టుకు నిలిచియున్నది. ఈ నీటిచే పంచ
ములు రూపొందియు ఉపయోగించుచున్నాడు. ఇటువంటి
నీటిని ప్రయోజనకర శరీరమునకు ఎంత హానికరమో సాధా
రణముగా వీరికి తెలియును. తెలిసిన ప్రభుత్వవ్యవస్థకు లయ
కను ఇటువంటి ఇబ్బందులనుండి తొలగించక "మనకేదురు"
యొనరుచుండరా ఆహా! పంచములయొక్క స్థితి యెంతోచిన్న
యము. ఇకనెవర పంచములను ఉద్ధరించరైతేరి. ఇటువంటి
ఇబ్బంది ఎందుకి ఇక వైసను, తొలగించెదరుగాక యని నేను
ఈ ప్రకటనలముగా విన్నవించుచున్నాడను.

సాము రాం ప్రసాదం.

III

ఆంధ్రవిద్యార్థి సమావేశము.

అయ్యో.

ఈనాడు (14-5-15) ఉదయము 7-80 గంటలకు
విశాఖపట్టణపురమందిరమున, గౌరవనీయులైన రాజబయ్య
నరసింహాశ్వరత్నగారి యధ్యక్షతక్రింద, ఆంధ్రవిద్యార్థి సం
ఘముయొక్క వార్షికసభ ప్రథమముగా జరిగినది. ఈసభకు
పూర్వ కొంతా వేంకటప్పయ్యపంతులుగారును, భూపతిరాజు
వేంకటపతిరాజుగారును, కోపలే సానుమంతరావు గారును,
బుర్రాశేషగిరిరావుగారును, మిట్టకొడ్డి సుబ్బారావుగారును
ముదలకు పెద్దల నేతలు విచ్చేసిరి. సంఘాధ్యక్షములు చర్చింప
బడిరి. ఆంధ్రవిద్యార్థుల యభివృద్ధికోసం ప్రతిసంవత్సరము
సాంఘికవిద్యార్థిసభయొకటి జరుపవలెనని తీర్మానింపబడినది.
కార్యక్రమమేర్పరచబడినది. ఆధ్యక్షులతోను, కార్యదర్శుల
తోను, స్థానికోపసంఘ మొకటి సభాధ్యక్షములను నిర్వహించు
టకై స్థానికందరినీ, ఈసంఘమున కేటగ్గరము, గౌ. రా. బు.
బయ్యారసినోహాశ్వరత్నగారిధ్యక్షులుగా సంఘటకు సభ్యు
లందఱు సేకరణముగా సంగీకరించిరి. క్రీడయగంటి సీతారా
మయ్యగారును, చింతాభినుశంకరముగారును, రుగ్గిరాలశేఖరా
మగారును, కార్యదర్శులుగా నిర్ణయింపబడిరి.

విద్యార్థి.

IV

విశేషావసర పతనసంధిరములు.

అయ్యో.

భూమిపట్టి నిజమిదమును గూతకాలంకార కోభితయై
పరిణమియ్యుచున్నది. భూమియములు మిక్కిలి యభివృద్ధిగాంచు
య్యుచు. మాతకాలములు చెలయుచున్నవను వార్త దినదిన
యూర ప్రధానంగా ముందున్నది. భూమి పట్టి పరిత్ర

మృతయునుతో దేవాలయముల స్థాపించిలో యిపుడు మనమట్టి
పరిత్ర మృతయునుతో భూమియముల స్థాపించినగాని
దేశము వారుపద నేందరి ప్రధానాంధ్రదేశ భాండగార సభా
ద్యక్షులగు బ్రా. చిలకమర్రి లక్ష్మీనృసింహముగారు నెలవిచ్చిన
వాక్యరత్నముల ఆంధ్రులు తమ మృతయులుల పదిలపరచిరి.
చేశాభివృద్ధికి భూమిభివృద్ధియే ముఖ్యసాధనము ప్రతియోం
ప్రసన్న మనస్కారిక సమ్మియుండెను. జ్ఞానదేవతయగు
భాషాసతి తన యభివృద్ధికారకులగు తన పుత్రుల మనోభీష్ట
ములం దీర్చకపోదు.

మా భూమియము కింతవరకును సాంకేతికవనములేదు
భూమిభిమానులగు ము. వైడివాటి వెంకటరామయ్యగారు
క్రిష్ణేశులగు కొర్లిపరరామి నీడుగారివేర నొక దివ్య భవన
మును నిర్మించి యీకొరత దీర్చుచున్నారు. ఇది యెంతయు
ప్రశంసనీయును. వీరికిని, మా పతనసంధిరమునకు పోవుభువులు
సహా వారే భరించి రి రూపాయల పుస్తకముల నుచితముగ
నొసంగిన బెజవాడ రామమోహన భాండగారము. వారికిని
మా కృతజ్ఞత తెలుపయెడ మాకృతజ్ఞత వెల్లడియగుగాదా.
దెందులూరు పురవాసి.

V

క్రివాగీశ్వరీనిలయ పుస్తక భాండగారము

అయ్యో

తెనాలి తాలూకాలోని క్రీ సంగమ చామర్లపురమందు
బాంధుమధ్యమంబుచే పురవాసులు బ్రహ్మ క్రీ ఘడియారం
వేంకట శివయ్య శాస్త్రి గారి యాజమాన్యము క్రింద (1-5-15)
తెది నొక సభగావించి క్రీ వాగీశ్వరీనిలయమున వేర నొక
పుస్తక భాండగారము నెల కొల్పిరి.

సభాద్యక్షులగు క్రీ శాస్త్రి గారు మృదుమధురవాక్కు
లతో గ్రంథా గారములయొక్క లాభమును సంభాషించి సభి
కుల కృతజ్ఞతకు బాతులైరి. ఇప్పటికి రమారమి 400 పుస్తక
ములు సమకూర్చ బడినవి. ఇయ్యది సాంఘికజను, విద్యా
భిమానులగు పురవాసులు నొసంగిరి. కమ్మకు లావంతసుడును
పండిత జనరంజనులను క్రీ శాస్త్రి శివలింగయ్యగారు ఈపుస్తక
భాండగారమునకు పయోగించు నొకనిలయం బొసంగిరందు
లకు వారికి కృతజ్ఞతాపూర్వకమందనము లర్పించుచున్నాము.
ఈగ్రంథా గారమునకు ముఖ్యప్రోత్సాహకులలో నొక్కరగు
కొత్తవెంకయ్యగారు విద్యార్థియైనను ఘమాగు అనగదిమా
ప్రముల విజయగల నూటపదిపుస్తకములను మాగ్రంథా గారమున
కుచిత్తుగఁచి తమ యభిమానమును వెల్లడించి మాకృతజ్ఞత
కు బాతులైరి. పండిత ప్రకాండలను, గ్రంథకర్తలను, గ్రంథ
విక్రేతలను, ప్రతికాధిపతులను, ధనికులను, మా గ్రంథా గా
రమునందు దుమయించి వలయుగ్రంథముల నుచితముగ గాని,
యనుమతిగించి గాని ఒసంగబ్రార్థితులు.

సంఘకార్యదర్శి

VI

ఒక రైల్వే ప్యాసు.

అయ్యో.

వెంట్రప్రగడ గ్రామ వాస్తవ్యుడు సి.యెన్. శీతారా
మయ్యగారు ఈమధ్య నందియాల తాలూకా శేతంచర్ల గ్రా
మమువెళ్లి కడపరాళ్లు ఖరీదుచేసిరి. ఆకంపెనీవారు ఆరాతిని
రైల్వే వాగనులోవేసి గుడివాడ రైల్వేస్టేషనుకు ప్యాసుచేసి,
ప్యాసును వి. పి. గా పోస్తుద్వారా పంపించిరి. ఆ వాగను
కొలిదినినములకే గమ్యస్థానమైన గుడివాడ స్టేషనుకు వచ్చిచే
రెను. కాని పోస్తుద్వారా పంపించిన ప్యాసుమాత్రము రాక
పోయెను. ప్యాసు రాతదని కంపెనీవారికి వ్రాయగా అప్పుడే
ప్యాసు పోస్తుద్వారా పంపించినామని వ్రాసిరి.

తరువాత ఆవగా ప్యాసు గుడివాడపోస్తు ఆఫీసుకు
చేరిన 7, 8, దినములకు యీ ఆఫీసు వచ్చింది. గుడివాడ
ఆఫీసుకు ఎప్పుడు వచ్చింది, వెంట్రప్రగడ పోస్తుఆఫీసుకు
ఎప్పుడు వచ్చింది. ఆకమమిదమున్న ముద్రలనుబట్టి తెలియ
గలదు. ఆ ప్యాసును పుచ్చుకొని గుడివాడ రైల్వేస్టేషనుకు
రాతి కొరకు వెళ్లగా వాగను వచ్చి 7, 8, దినములైనవి. అట్లే
క్రింద రు 25-0-0 చెల్లించవలసి యున్నది. అది పుచ్చుకొని
రాతిని వీరిన్యాధీనముచేసిరి. పోస్తువారివలన అవగా గుడి
వాడ పోస్తుమాస్తరు గావల్ల నష్టము సంభవించినది. ఈ నష్ట
ము నిట్లించవలసినది. అని పోస్తు నూపరెండెంటు వారిని
కొర మాకేని అనసరములేదు. మారుల్పూలో అట్లు తదనె
అర్ధరునుమాత్రము పొందిరి.

అధికారులు 7, 8, దినములు గుడివాడపోస్తు ఆఫీసులో
ప్యాసు నింపు ఉండుటకు కారణముగాకరైరి. ఎంతకాలమునా

వారి రూల్సుప్రకారము వారును వీరిరూల్సుప్రకారము వీరును
చేయ నుభ్యప్రజలు యిబ్బంది పడవలయును కాబోలు.

వైయధికారులు తగినశ్రద్ధ పుచ్చుకొనకపోవుటచే నిట్టి
నష్టములు సంభవించుచున్నవి. ఇట్టిప్రజల యిక్కట్లు నివారించువా రెవర?

నడక నష్టదారు శివల్ కొర్లద్వారా న్యాయమును
పొందవలయునని ప్రయత్నము చేయుచుండిరి. అని తెలియు
చున్నది. పర్యవసానము వివరములు వేచియుండురుగాక.

పు ర చా సి.

VII

పుస్తక భాండగారము అదృశ్యమగుట.

అయ్యో.

ఈ గ్రామము ఒక చిన్న పల్లెయు పట్టణమును గాక
యండెను. విద్యార్థికులైనను యీ గ్రామమునందువిశేషముగా
లేక. ఇచ్చట రమారమి రెండుసంవత్సరముల క్రితము నిన్ను
బాతుద్వారణ కొరకును, పుజల జ్ఞానాభివృద్ధి కొరకును
మ-రా-రా-క్రి నిడదవోలు వెంకటరావుగారి చేత నా,
నూరి, రాజగోపాలముగారి చేత నా, మమారు
100, రూపాయలు విలువగల యొక చిన్న పుస్తక
భాండగారము స్థాపింపబడి మిక్కిలి యభివృద్ధిచెంది గ్రామ
ప్రజల సాహాయ్యముచే వేయపుస్తకములగు భాండగార
మాయెను. ఇట్లాపుస్తకభాండగారము సుమారు 6 మాసములు
మిక్కిలి బౌద్ధత్యవశలో నండి తుదికట్టి యభివృద్ధి
గాంచెనో ప్రజలకెట్లు ఎంత యుపకారము చేసెనో యిప్పు
డెట్టి స్థితిలోయున్నదో, యెచ్చట నున్నదయో కూడ తెలియ
కున్నది. ప్రస్తుతము నేని గ్రామవాసుధ్వనకులచే నీ పుస్తక
భాండగారమందు అభిమానముగలవాడైన ఆ పుస్తకభాండా
గారము యెచ్చట నున్నదో విచారణచేయగా ప్రతివారును
మాకుతెలియదనెడి ప్రత్యుత్తరములపై నేనుమాట చెప్పియుండ
లేదు. అంతటి బౌద్ధత్యము పొందిన పుస్తకభాండగారము
తుదికట్టి యవస్థనొందినందులకు చాల విచారముగా నున్నది.
గ్రామమునందున్న యుద్యోగస్థుల యెద్దకును, ధనికులయెద్ద
కునుకెల్లి ధనముయొచ్చింది. సంపాదించిన పుస్తకభాండా
గారము, ప్రజల జ్ఞానాభివృద్ధికొరకు యేర్పడినదో లేక పుస్త
భాండగార యజమానుల గృహములయందుండి వారియొక్క
యుపయోగముకొరకు యేర్పడినదో నాకు తెలియకున్నది.
ఇట్టి పుస్తకభాండగారములు స్థాపించిన ప్రజలెట్టి యుపకార
మున్నది? ఈ పుస్తకభాండగారము విషయమై తెలిసిన వా
రెనరైనను ప్రస్తుత మిగ్రంథాల యెచ్చటనున్నదో, ప్రజల
జ్ఞానాభివృద్ధికై యెట్టిపని చేయుచున్నదో యీశ్రీకా రాజ
ము మూలమున తెలియజేసినవారికి కృతజ్ఞతా పూర్వక నను
స్కారములు చేయుచున్నాను.

నూరంపూడి కనకరాజుగారు,

కావలెను

నమ్మకమైనట్టియు క్రొత్తమార్పులతో కూడినట్టియు
వ్యాపారమును కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటును, కల్లా
ఏజెంటును, డివిజను ఏజెంటును కావలెను. వారికి నెలకు
రూ. 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు
ఇయ్యబడును. వైగా అలవెన్యులుకూడ ఇయ్యబడును.
పంచేయు సమర్థతసత్ప్రకర్తనము కలిగినట్లు సర్టిఫికెటు లంబ
వలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇష్ట మున్న వార
వెంటనే ఈదిగున చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

వి. యస్ రంగను,

ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ,

81-ఏ. శేరుపేటి, తిరువల్లిక్కేడి, చెన్న పట్టణము.

కావలెను.

ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రతితాలూకా గ్రామము
నందును ఆంధ్రపత్రిక పత్రమున క్రొత్త చందా
దార్లనుజేర్చు ఏజెంటుగావలసి యున్నారు. కొవున
వారివారి దరఖాస్తులను మేనెల 25 వ తేదీలోపుగ
పత్రికా కార్యస్థానమునకు పంప వేడుచున్నాము.
సమర్థులగు వారికి వలయునని, పిమ్మట అమృతాంజ
నము దీపోవారి యాపదముల యెఱిగి గూ
నెనెగబడును. మేనేజరు.

సమకాలికాభిప్రాయము

ఆంధ్రులు:

మదరాసు ప్రెస్సు పత్రిక యిటువారి నుంచున్నది:—

ఈజిప్టులో శత్రువారికి ముఖ్యస్థానములు నెల్లూరు, పెం
కటగిరి, బుచ్చిరెడ్డిపాలెము, పైల్లయపాలెం, కందు
కూరు, నాగాయణరెడ్డిపేట. క్రొత్తమోస్తరు
మగములు - అచ్చటివారికి సుపయోగింపఁడుటకై చేయ
బడినప్రయత్నములు మన మనుకొనినంత యెక్కువగ ఫలభరి
తము కాలేదనుటకు చింతిల్లెదను. వస్తుములకు రంగుచేయు
పరియప్పటికిని నెల్లూరుపట్టణమున నిశేషముగ జరగుచున్నది
గుడ్డలకు గట్టివాలు పట్టుటకు పెన్నునీరు చాల అనుకూలమైన
దిగ నేర్పుచున్నటు బున్నది. ఈచరితమున గోరివిడమారు,
పామిడి, తావపత్రి, బమ్మలమకుగు, ప్రొద్దుటూరు మొద
లగు ప్రదేశములు రంగుపనులకు ప్రసిద్ధిగాంచియుండుట
మైతఃభిప్రాయమును బలపరచుచున్నది. ఇదిగూక
ముఖ్యస్థానములగు నీసోపానములు ప్రసరద్దరించి యభివృద్ధికి లె
చ్చుట మనకు కష్టమము. ఈజిప్టులోని ఉదయగిరి ఒకపూర్వ
మస్తిసును పునీర్ధికక్కియందైన ఉదయగిరిలో నేర్పగుల
పనివాండుగి చేయు చికిత్సములగు వద్రంగిపనులు, తగినంతపో
తనాచును లేనికారణమున ఖాళాటికి జీవించుచున్నది. పైదా
పురము బలపపు రాధిష్ఠులకు పునీర్ధికక్కినది. ఈజిప్టునందీ
రాధిష్ఠులు కొన్నియైననులేని గుల్బర్గాటిగూడ నుండ
నోవిను. అట్టిదేశికింపు యిప్పుడు పోతనూరాపాత్యమునకు
ఫలముగ, జీవించుచున్నది.

ఈ జాత్యభిమానము యోగపునందురలెనే ఇంచేమో
 యందును బలవత్తముగానున్నది వంగదేశవిభజనమువలన
 గలిగిన యాగ్రహమున కిదియే కారణము. ఒక్కజాతివారిని
 రెండుగాచీల్చుటవలన ఆజాతి జాతీయబడదని వంగీయులు
 వాదనయ్యుముండెను. విశాఖపట్టణమునంజరెగిన ఆంధ్రవచోస
 భావ్యన సంఘాధ్యక్షుడు మొకటపతిరాజుగారు మొన్న ఒసం
 గిన యువన్యాసమందు ఆంధ్రులుప్రత్యేకజాతిగా బరిగిహింప
 బడవలయునని నొక్కినక్కాడించిరి. తాము ప్రత్యేకజాతివారమును
 ఈయాంధ్రులెవరు? ఒకమతజనుతనదీనికములాముఖ్య
 భాగమును హిందూదేశమందు గడపియుండినను ఈసత్త్వముత్త
 రమొసంగలేకపోవచ్చును. ఇంతవఱకును తెలుగువారముని
 వారుపిలుచుకొనుచుండిరి. పూర్వము వారాంధ్రులనివరగుచుం
 డిరి. వారిపూర్వపు బ్రాహ్మత్యమునకుదగిన పట్టు
 ఇప్పుడుచచ్చిపోకి రావలయునని ప్రయత్నించుచు
 ఆంధ్రరాష్ట్రముగావలయుననుచున్నారు. వారిచాత్రము క్రయిస్తరళకమునకు బూర్వమే ప్రకాశమాన
 ముగానందెను. వారి సామ్రాజ్యము తూర్పున కృష్ణాగోదా
 వరీతీరముమొదలు పడమట నాసిక వరకు వ్యాపించియుండెను.
 వారిసారస్వతము అచ్చుతమయినది. వారు సంస్కృతంపరా
 యణులు. అనవారితో గలిసియుండకుండ తెలుగుజిల్లాలను
 విభజించి ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రమును నిర్మింపుదని కోరు
 చున్నారు. ఈపని సావకులది. శ్రాత్తరాష్ట్రములను నిర్మించుట
 సామాన్యమయినపని కాదు. కాని చాలమంది జనుల సాను
 భూతి ఈయాంధ్రులతోకలెడ కలదు. జాత్యభిమానము
 మనుజులలో నత్యుత్తమ శక్తిని పురికొల్పును. ఆంధ్రరాష్ట్ర
 మను పేరుతో నొకయాంధ్రదేశముండెనని హిందూదేశమునకు
 మొత్తముమీద జేయని నేపథ్యగాని, యువకారమునుగాని, ఒక
 ఆంధ్రుడు తన ఆంధ్రదేశమునకు జేయును. స్వల్పసంఖ్యాకము
 లగుజాతులకుజెందిన మనుజు డెల్లప్పుడు జాత్యభిమాన పరిపూ
 ర్ణుడైయుండును. జాతిమితర్చి దయిన అభిమానమంగిమెండు.
 ఆంధ్రదేశమునిర్మింపబడెనని ధాత్తేమాభిసంధ్ధికయి ఆంధ్రు
 లెక్కువమొదలతో వాటుపడెదరనటకు సందియములేదు.

మనపరిశ్రమల వల్ల వృద్ధి కలిగియున్న మనము భూమిని మనము
 పెంచు మనము చే నానగలవనవి చాల కలదు. అందులకు మనము
 చాల పరిశ్రమ చే నగులయునే, స్వముఖమును వివర్జించుకొన
 నలయునే యిది మొదల జేయుదు. స్వముఖమున కొంత
 కఠిన మానుకొనియున్నది దేశము పరిశ్రమలను ప్రోత్సహింపర
 చుట అవశ్యకము. అట్లు ప్రోత్సహింపరచుటయే మన ప్రథమ
 విధి యని నొక్కి నుడుగులను.

నైసికులు, వారి వేతనములు.

జనలు గుంపులు గుంపులుగా నివసించి యొక గుంపుతో మరొక గుంపునకు కలసిండుకాలమున గుంపుల నుండు యొక్క గ్రామము వచ్చినపుడును అందఱును యొద్దఘటలుగానే యుండుచున్నట్టి ఆకారణముచేతను వారికప్పుటికి కర్తవ్యా యముచేసికొనుటను భూములను పశువులను తప్ప ఇతరార్థి యేమియులేక పోవుటచేతను ఆకాలమున యొద్దఘటలకేమి యొక వేతనమును లేకపోయెను. కాని యొద్దఘటల సామాన్య కృత్యముల కొన్నివారికి బహుమతి లాగుటలచేతనుండి యొన్నిట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. ఇట్లు కొంతకాలము జరిగి దగ్గరదగ్గరగానున్న గుంపులు సంఘములుగా నేర్పడుట కారణించిన వెనుక సంఘముందలి యెల్లవారును యొద్దఘటల పోవుటలను వ్యసాయాదులు చెడిపోవుటయేగాక సంఘాభి వృద్ధికొనాడ భంగకరముగానుండునని యెంచి పురుషులలో కొందఱు మాత్రమే యొద్దఘటల పోవుట యంగంభూయము. అట్టివారిని ప్రజలలో కొందఱు తమ కాగ్యములను నిరా భూటులుగా తేసికొని కొందఱు అట్లు కాక యొద్దఘటలకు పోవుటకై స్థిమదువచ్చినందున యొద్దఘటలుగానున్న వారిని తదితరులు పోషించుటవారువెల్లియుద్ధములలో లోకాంతరగతుల గుట సంభవించిన యెడల వారిసంబంధములను సంగ్రహించుట తటస్థమయ్యెను. మఱికొంతకాలమునకు సంఘముభివృద్ధి జెంది స్థిరముగా కొంతకాలము నాకమిండుకొనుట ప్రారంభమై కా లానుగుణముగా సామాన్యకృత్యములనుబట్టి నేనాధిపతిగా నుం దుచు వచ్చినవారు రాజసామునకునొంది నేనాధిపతిత్వమే గాక నెమ్మది సమయములయందుగూడ ప్రభావసాలనచేయుట ఆరంభమైన వెనుక కొద్ది కొద్ది అల్లరులు ఆణచివేయుటకును క్రొత్తలేతన చాతాదుగానెబడికప్పుడు సంగ్రహించుకొనుటకు స్థిరమై పోయెను. ఆరంభమయ్యెను. ఇట్టి స్థిరమయిన నేనలా జేసినవారు ఉదరపోషకార్థమై యెడలయిన పని యు జేసికొనుటకు వీలుచిక్కకుండుటచే వారిపోషకుల దగు నేర్పాటు చేయవలసియుండెను. ఆ కాలమునందు ధన మంతగా లేకపోవుటచే వీరికి విస్తీర్ణమైన మాన్యము లాపగ బడుచుండెను. ఈ యేర్పాటు గావరాదు ప్రతి యొద్దఘటలు నకు ప్రత్యేకముగా కొంతభూమి నిచ్చుటగాక నేనాధిపతు లుగానుండువానికి కొన్ని గ్రామములు మాన్యముగానిచ్చుటయే వారాగ్రామములలో పాలములనుబట్టి జరిపియు జేయు యొద్దఘటలు లకు నిచ్చుటయు అట్టి నేనాధిపతు లొక్కొక్కరే కొంత కొంత నైస్యములతో ఆరంభమైనప్పుడెల్ల స్థిరముగా నుండు టయు తటస్థమయినవచ్చెను.

గుంపులలో నైస్యమునకు నీవిధముగానే యేర్పడియుం డెను. విజయనగరరాజుల పరిపాలనమునకుండ నీ ఆచారమును ప్రసిద్ధముగా నుండుచున్నది. హిందూదేశమున స్వదేశరాజుల పరిపాలనయందు కొన్ని స్థానములలో నిట్టియేర్పాటులొప్పటి కిది నుండియున్నది. బ్రిటీషు ఇండియాలోనూడ ఇటీవలస్వ ములు ఆనేక గ్రామములలో నుండియున్నవి. ముఖ్యముగా కిథి లవైన కొటలగు ప్రత్యేకములయందీమాన్యములు ముఖ్యముగా గాననగును? వీయేర్పాటును స్థిరముగా నిలిచియుండదుకదా? దేశకాల నాస్తిములనుబట్టి ఆయాయేర్పాటులు మారు చుండును. పూర్వమువిక్రీత అవకాలముగానున్నప్పుడు నేడు సమవయోగము గానుండవచ్చును. ఇప్పుడు నిరుపయోగముగా నున్నప్పుడు కొంతకాలము పోయిన వెనుక మరల నపయోగము గా నుండుచున్నది. మహమ్మదీయులకాలమున ముఖ్యము గా వారు విదేశీయులగుటచే దేశములలో వారర కున్న పద్ధతి వారికి ఆ సమకాలముగా కనుపించు క వారువైసకులకు వేతనము లిచ్చుపద్ధతి సాధారణముగాను మాన్యము లిచ్చుపద్ధతి సకృత్యముగాను, ను పయోగించు కొనిరి. ఈరెండు పద్ధతులకల్లను కొన్ని యుపయోగములను కొన్ని చిహ్నములగుటచే, పులివైసకులకి కొన్ని మాన్యము లిచ్చుటకల్లయుద్ధములలో అపయముకలిగి దేశము కురురాజుల పాలకుట తటస్థ చిహ్నముల తమమాన్యములకువేతనపురాజుల నశిగుగుట తటస్థమగును. కావున యొద్దఘటలు లతిసామాన్య కృత్యములతో పోషించుచున్నవారైన యిట్టి మాన్యముల కు శివశంకర గా నుచ్చయండల ధనముగాని లెండిసామానో చేసుకును. బలశాలియునైన తన తనయుక, సహభింకు నిష్టులగుట వారయ్యెను. ఆకారణముచే దేశమందు అస్త్రైర్య సామాన్యముల గలవారును బలవంతులగు నైస్యమునందుండుట తటస్థమై పోవచ్చును. యొద్దఘటలకు వేతనములిచ్చు పద్ధతివలనగలగు ప్రయోజనమేమియును వీరనెన్నుకొనుటలేదు.

తనకంత వేతనము యొందును. బలశాలియునైన యైర్యవరులను ఎక్కువవేతనమును. కాని వీరు వేతనమునే పరీధా నముగా చూచుకొనవారగుటచే యొద్దఘటలను అపయము నొందినవను అంత అభిమానములేక పోవచ్చును. పుస్తకకాల మున నాగరికతకల్ల యెల్ల ప్రత్యేకములయందును స్థిరముగానుండు నైస్యములకు వేతనములే యొసగుచున్నాడు. యొక్క వయస్సు వచ్చిన ప్రతి పురుషుడు యొద్దఘటలుగా నుండవలయునని పద్ధతి నవలంబించిన వారైనను, రిషియా, జర్మనీ, ఇల్లియముముగ్గురు ప్రదేశములలోని యువజనలు సాధారణ ముగా పకనెరిమిది వత్సరములు మొదలు ఇరువది యొకటవ వత్సరమువరకు అసగా ముఖము మూడువత్సరములు యొద్ద ఘటలుగా కిధిగానుండి తీరవలయును. ఆకాలములో వారికి వేతనముచ్చుట ముఖ్యముకాదు. తిరుపతి రాజ్యాంగమువారు ఎప్పుడుకొనిన వప్పుడు యొద్దఘటలకు కాలయము, ఇండుకల తినికి రెండుకోజులకన్న నెమ్మిక్కువకై నియ్యరు. ఈనైస్యము యొద్దఘటలయందు నున్నంతకాలము ఇతనికి కాలవేతన రసగ్రములు దున్నుచుండును. వీరకుటుంబ ములకుగూడ నుపకారవేతనము లొసగుచుండును.

అనియుండు ప్రజలు గుంపులుగా నున్నప్పుడు కొన్ని వచ్చిన ప్రతి పురుషుడు యొద్దఘటలయందు వచ్చెనే ఆ ప్రకారము పుస్తకకాలమునకుండ నాగరికతకల్ల ప్రజలలో పలువురూ పద్ధతి ఆరంభమయిరి. మొదటి చిత్రియుగా మారుచుండున గాదు. నుండలి నైస్యమునందు వేతనములను విరి వేతనములకల్లను విడిచివేయుటకు మార్పుచేతను అందు ను. నీవాయయొక్కవేతనము నెలయొకటికి పదివేలకండురూపాయలతో ఆరంభమగును. ఆరంభ క్రమముగా అభివృద్ధిచెంది యెడల, ముఖ్యము మేజరుగును. ఈసోదాకు నెలగికి నూట యేబదిరూపాయలు వేతనములు. నిరుపిరకాలము కొలుపు కొలిపియుండల నెలకు నూరు రూపాయలు ఉపకార వేతన ములు. ఇంతకన్న మార్పుచేతనులిచ్చు వయోగము హిందూ వులకిచ్చుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. త్వరలోనే అట్టియేర్పాటులు జరుగునని లోచనమున్నది.

ఒకానొక దేశాభిమాని.

గుడ్డివాండ్రు చిత్తమైన కేసు.

కాన్పునందు ప్రకటించబడుచున్న అజయ పులిక ఇటుల నుడువుచున్నది. బాలాపటను న్యాయస్థానమున గుడ్డివాండ్రుకేసులలో ఫిర్యాదీ మద్యాయముగానున్నాడు. ఆగ్రామమున నొకగుడ్డివానికొక గుడ్డియొంటె కలదు. మఱి యొక గుడ్డివాడే గుడ్డివానియొద్దకు వచ్చి ఆ గుడ్డియొంటెను య10కు బేరముచేసెను. బేరము ముగిసినది. ఆరదూరావాయల నిచ్చి యొంటెను కొనిపోయెను. ఆయొంటెగుడ్డిదని యెరిగి తనకొంటెను బేరముచేసెను. దానిని దానియొంటెను మరల తీసికొని వచ్చి కామరూపాయలను నాకిచ్చుని అడిగెను. కాని మొదటి గుడ్డివాడు రూపాయలను తీసికొనివచ్చుట కంగీకరించలేదు. దాని నిద రెండవగుడ్డివాడు కేసు తెచ్చెను. అతనిట్టిదను కొకకన్ను గుడ్డి (అప్పురలబానపతిక)

మహేశ్వర స్వయంవ్యక్తము.

ఒక వింత సంగతి.

బంగాళములో చక్రవర్తిసమయమున జనవారీ గ్రా మమున రామచంద్రప్రధానముడను నొకవండితుడుగలడు. అతనిఇంటిపేరుట నొకప్రాచీనమున పెద్దరానిచెలుగలదు. ఒకనాటిరాత్రిసాంబముర్తి ఆపండితునికలలోనగుటచే నేనీ చెట్టుమాను భూమియును కొకమూలకువైగానున్నాడు కాని నన్ను వెలికినీ జగద్గుప్తసంధానముకొరకు పూజింపుమని యాజిచ్చెను. ఈరీతిగా నాపండితుడు 23 సాయంవ్యక్త ముకాగా తన సాంధేమానవతాశక్తి ఎం.పి. గారిగోడను మరొకతెనుండి ప్రముఖులతోడను ఆగొందించి ఆచెలుకచీర్చిం చుటకునిశ్చయించెను. ఈమెనెల 10 వ తేదీని ఆచెట్టుపగుల గొట్టబడునని ప్రకటించబడినది. ఆ నాడు వేల కొలది ప్రజల చిటికిరచ్చిరి. డిక్షుక్తు మున సమయ మకీర్తముకైవచ్చు మూర్తిని పలుక మును నున్న గువారునూడ చాలయందవచ్చిరి. మాతామహారాజుగారిల్లి గారిగోడను బావయిరితోడను మంజుల. బాబుగారిగోడను అచ్చటికి వచ్చిరి. కొందరు పోలీసు వువోళ్లుగూడ దీనిని కనిపెట్టుటకు పంపబడి ఇంతయంద ఎటుట చెట్టును పగుల గొట్టగ మహేశ్వర చక్రవర్తి ముఖ్య కృపిధానమున కంట

డినది. ఎల్లవారి కధికానందము కలిగినది. మహారాజుగారుట నొకదేవాలయమును కట్టించుట కేర్పాటుచేసెను. ఈచెట్టుపగు 70 సంవత్సరములయందీ కలదనియు ఇదిగూరియును పోలీసు నియు మాతామహారాజుగారిలో మాడ పటనుకలిగిన వారి మేజరుగాను కేసుకి పులికకు వ్రాసిరి. (అచ్చువానాని పులిక.)

చాలజాలిగొలుపుననుచారము

గౌరీచంద్రనామా యనునతడు బంగాళమున ఫెరి డిది జనులలో నొకగ్రామమున నివసించుచున్నాడు. ఇతని కొక్క లేదు కుమార్తెగలదు. ఆమె పేరు యశోద ఆమెకు లోకను ప్రేమికులకును తండ్రివదపు చెప్పించెను. ఆమెకు వివాహము చేయబడిన వయసురాగానే బెచారానామా అనవని కిచ్చి వివాహముచేసెను. అతడు తన మాయగారింటనే ఇల్లుబ్రుముం డెను. గతిభాల్లన మాసమున యశోద ప్రభువు రజపల్లయైంది. పోలీసులకి దక్షిణ యొసగుటకును కులమునాకి విండు చేయుటకును ఆమెభర్తను కలయుధము లేకుండుటవలం నపుడు పుంసంధానము జరుప వీలులేకపోయినది. రెండవ నెల లోగూడ నతడు ధనమును మార్చుకొనేక పోయెను. కాస్త్ర ప్రకారము బేసానమైగాని యశోద భర్తచంద్రునికి కుటు రాలుగారు. కంటపాత్రలనుగూడ తామటను పనికిరాదు. ఆమె తండ్రియగు గౌరీచంద్రుడు కులపెద్దలు బ్రతిమాలెనుగాని కుల పెద్దగుండెట్లవలనకృతపాపమునవాయముయ్యండి. ఆనాడుద ఘటం కులపు పెద్దగొడుగు రామచంద్రుని గౌరీచంద్రునింటికి వచ్చెను. గౌరీచంద్రుడు కంట తడిబెట్టుకొని రామచంద్రునకు సాహంగమునది నాయుండుయెయించి పుంసంధానము జరుగ నిమ్మి ప్రార్థించెను. అతడెంత బ్రతిమాలిండు లాభములేక పోయినది.

ఇదియంతయును యశోద స్వయముగా మాయమందెను. తనభార్యతో మాటలాడుటలేనలేదు సరికదా. ఆమె మొగము చూచుటకై వీలులేకపోయెను. విచారముతో నామెభర్త యగు బెచారానామానాగి ఎచటికో పోయెను. కులపెద్ద గొడుగు రామచంద్రునకు యశోద తండ్రియగు అరుగుమీద కూర్చుండి మాటలాడు చుండగనే యశోద తాళికిన మనము పుట్టుకుండునట్లుల ఎటువైచియు వానివెల్లెను. ఆ సమయమున నొక పశువుల కొ డ్డిలో నొక ముడిచెలు కొమ్మకు కట్టబడిన త్రాటితో పిక కురిపెట్టికొని యూరులూచుచున్న యశోదకు మఱింత నేపటికి యశోద పినతల్లిమాది కేకలువేసెను. అబొబ్బలు విని గౌరీచంద్రుడును రామచంద్రుని సవటికివచ్చి ఆత్రాటిని పికి ఆమెను క్రిందకు దింపి. యశోదభార్యకును 23 గం టలు మార్తెలు బ్రతికి చరిపోయెను. ఈ విషయమును పోలీసు వారు విచారించియెగ పోలీసువారికో నామె తండ్రి ఇటు లనే తెలిపెనని అప్పురలబాన పులికకు నాకాహళికండి యొక విలేఖరి మే నెల 10 వ తేదీని వ్రాసెను.

దానధర్మము. — కర్నూలుజిల్లా నందికొట్కూరు తాలూకా మిర్రూరు తువ్వారామిరెడ్డిమారుడు పెద్దగోవిందు రెడ్డి. వీరికి ఘమాన 20 సంవత్సరములకున్నాడు. వీరి నాభ్యోక్తి కేసు దేశమంతయు తేలవకుగాక య యు మునక్రిమము బాధిచక్రకర్తిగారికి జయము కలుగుగాకయని గురు మన్నది. వీరు యొద్దగికిగాను చంచాయాలకముగా కొంత ధనమును ముకుడి చేసియున్నాడు. ఈచిన్న యెన్నుననే దానధర్మ ములు చేయుటకుండున గోనాయలకు అన్నకస్త్రుదానములు యిచ్చుటయును విశలి కెక్కియున్నాడు. చురువుకొనుబా లుకవిద్యావిషయమై తనయింటియందు అన్న పానాదులకొసంగి ఆదరంచుచు విద్యగరిమించుచున్నాడు. వీరు తనపతిలొకనూడ పెద్దమండపము 2 వేల రూపాయలు ఖర్చుచేసి కట్టించియు న్నాడు. ఈ గ్రామముండునూడ గొప్పసక్రములు మూడు బాటసానులకొరకు కట్టించియున్నాడు. వీరిమాన్ది ఘమాన 4 వార్షిక లక్షలు రూపాయలుండవచ్చును. వీరు సంవత్సరము నకుచేయు దానధర్మఖర్చులు 10 లక్షల రూపాయలకువై గానే చేయుచున్నాడు. ఈచిన్న యెన్నుననే యంతగొప్ప ఖర్చు చేయుచున్నాడు. వీరికనున్న హెచ్చుకొలదిని యింక గొప్ప దానధర్మములు చేయుటకు యాభ్యుక్తి తెలిసి యున్న సంగతియే. వీరు తమకాలమంతయు దానధర్మములు చేయుటయందే వినియోగించు చున్నాడు. వీరుముఖ్యముగా యాసయయందు జరుగు విశామహారామహారామహారామ ధనసహజముకొరకు చాల ప్రయత్నించుచున్నాడు. దాన ధర్మ గణాంతికములుగల వీరిని దేవుడు క్షీయ గతియని నేను కొనుచున్నానని యన్ మహాబాబునా హాయిగాను మిమ్మారునండి వ్రాసిరి.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1915-వ సం॥ మే నెల 18-తేది

మంగళవారము.

చెన్న పురి వ్యవసాయ శాఖ

చెన్న పురి రాజధానియందు వ్యవసాయశాఖ 1905 సంవత్సరమునందు నిర్మింపబడినది. అప్పటి నుండియును వ్యవసాయ పద్ధతులందును స విధాన ములందును కొన్ని మార్పులను శాఖాధ్యక్ష గీయులు ప్రకటించుచుండిరి. ఆక్షరాల సలసన కొయ్యంబునగునగున కట్టితమైన వ్యవసాయ శాఖా పరిమళము చేతనునందు వ్యవసాయముం దభి వివేక మేర్పడుచున్నదికాని 23 నాడలముల కొక వ్యవసాయ శాఖలయును, 6 వ్యవసాయ క్షేత్రములును మాత్రముగలవు. నూతనవ్యవసాయపు క్షేత్రములను ప్రతినించుటయును, వ్యవసాయ విషయశాస్త్రమును సవ్యవసాయ వ్యాపకతయును నొసరమని ప్రజానాతిధులను ప్రజలును పాలకులనుగారుచుండిరి. కాని శాస్త్రజ్ఞులును నాధన సాగమును లభింపజుటలేనని పాలకులకొరకు వెనుకకు వెళ్లుచుండిరి. ఇప్పుడాకొరకు ప్రకారము పాలకులభిక్షున వ్యవసాయపుక్షేత్రములను స్థాపించుట కుపక్రమించినట్లు ప్రకటించెనది. చెన్న పురి రాష్ట్రము వ్యవసాయ విషయములకై ఏకభాగముగ విభజింపబడును. ఏకభాగములందును 19 వ్యవసాయక్షేత్రములు స్థాపింపబడును. ఇంత నరకును 6 క్షేత్రములుగలవు. క్రొత్తక్షేత్రములు 18-వీరికలదు.

గోదాము, విశాఖట్టణము గోదావరి మాడలము లొక భాగము. ఆభాగమునందు సామలకోట అనకాపల్లిలకు క్షేత్రములుగలవు. గంజామునందుకొక క్షేత్రము నెలకొలుపుటను కృష్ణా గుంటూరు నెల్లూరును జలములు రెండవభాగము. ఆభాగమునందుగంజామునందుకొకటియును కృష్ణయందు గాని నెల్లూరునందుగాని ఒకటియును క్షేత్రములు స్థాపింపబడును. దత్తనండలము లొక భాగము. సీతేలు, నంద్యాల హగరియందలివి గాక సంతపురమునందుకొక క్షేత్రము స్థాపింపబడును. ఉత్తర దక్షిణ ఆర్కాటులు చిత్తూరు చెంగల్పల్లి ఒక భాగము. పాలూరునందునాదా కిరీంజన ను తరతర్కాటునందుకొకటి యేర్పాటు చేయబడును. సేలము, తిరుచూపల్లి, తణువూరు, కొత్తూరును అయిదవ భాగము. మంగలపల్లియందు కేలములందు క్షేత్రములుండును. నాధుర, రామనాథము, తిరువల్వేలి ఆరవభాగము. కొయ్యిట్టి నాధురలకు క్షేత్రములుండును. కొయ్యబల్లూరు, కచ్చిపేరము ఏడవభాగము. తాలిందరల దక్షిణకన్నడము, పయ్యాలిగూరులకు క్షేత్రములుంచబడును. యాక్షేత్రములందు మాడలముల భూముల కనుకలముగ వెట్టిగారు, కల్లపుసాగు, నూటికిందసాగు, ప్రత్తిపండు, కొట్టెమ్మలము మొదలగు పంటకుదగిన పద్ధతు లన్నేవి కలుగుచు వ్యవసాయ విషయశాస్త్రము వ్యాపింపజేయుటకు

ఈకార్యక్రమము నాచరణమునకు దెచ్చుటకై వ్యవసాయశాఖయొద్దిపుడును ముగ్గురు డిప్యూటీ సెక్రటరీలును ఏర్పడిరి. నలుగురు నియమించబడుదురు. ప్రొఫెసరు గర్వినులోని వ్యవసాయాధ్యక్షము 3 నుండి 14 కు పెంచును. చ. వారికేతములు నెలకు రూ 700 నుండి రూ 400 నరకుండును. వారికిండి యధ్యక్ష గములు రెండు శాఖలగు విభజింపబడును. మొదటి

శాఖయందు 67 గు రుండురు, వాణిజ్యములు రూ 50 మొదలు రూ 200 నరకుండును. కొయ్యి న్నూరు కళాశాలయందు డిప్యూటీ వాణిజ్యోగముల క్షములు. ఈశాఖయందు క్షేత్ర నిర్వాహకులు, సహాయ నిర్వాహకులు, వనసాయ కళాశాలయ-దలి సహాయాపాధ్యాయులు, ఇన్స్పెక్టరులు చేయుదురు. దాని క్రింది శాఖయందు 141 మంది ఉద్యోగులుండురు. వాణిజ్యములు రూ 30 మొదలు రూ 90 నరకుండును. ప్రతిడిప్యూటీ సెక్రటరీ క్రిందను సమగ్రమైన క్షే నిర్వాహకులు సహాయకులు నియమించబడుదురు. వారి పని వ్యవసాయ కర్షణమును మంజులములను వ్యాపింపజేయుటయై యున్నది. ఈకార్యక్రమమును నెలకొలుపుటకు సంవత్సరమునకు ప్రస్తుతముగ వ్యయమునక పై వధికముగా రు 2,75,000 వ్యయ మగునట్లు.

హిందూ దేశమునందు పాలకుల ఆదాయము నకును ప్రజలజీవనమునకును వ్యవసాయము ముఖ్య ధారము. దాని సభివృద్ధిచేయుట శాఖాధ్యక్షయ మన ఖ యుదలిడ నిమానికా రవ యి కొనక స్థాపించుట కి. పలకు చేలియని దొరలు రయిలు. వ్యవసాయ ముగలను బోధించుటకు దగియుండురు. స్థాపించుటకు నూతనముగ నిర్మించిన నామగన్నతో ద్యోగములలో గొన్నిటి నైన నిచ్చుట సమంజసము. కృష్ణామండలములోని కల్లపు సాగుబడినుండి విశేషముపెక్కు వసూలుగుచున్నది ఆయంలమునందుకొక క్షేత్రమును స్థాపించుట యవసరము. ఆంధ్రమునందలి కొరకున్నటులు తెలుగుమండలములందుకొకవ్యవసాయశాఖాలను స్థాపించినగాని వ్యవసాయ విజ్ఞానము తెలుగు దేశమునందు బాగుగ వ్యాపించుటకు వీలు గలుగదు. ఇందువ సమయమునతను నాభిలము ను పాలకులకు చేలివితము నునోడిస్తమును బడయుటయు కను

ఒక చిత్ర మొక కేసు.

కందులై రాగియనునతడు చెప్పిన మాటలను బట్టి ప్రహ్లాదవరగా రాము యయతలపై ఒకతా పోలీసువారు కేసు తెచ్చిరి. అకేసున బై రాగి అప్పువను నాక్షేమలోని క్రిందిభాగములు గమనింప దగినది.

నీవు ప్రాతి యపరాధివా? కాదు.
కాని నీవు ప్రమాదముచేసెదవా? చేసెదను
నీవుబోకలొనగావు. ప్రమాదముచేసియున్నావు. నీవు అలభ్యముమడిచో క్షింపబడు ననువిషయమును జ్ఞాపక ముకొనము. నేనుచరలనుదువుచున్నాను.

నీవుకేసులోకేయిచెట్టి దొంగిలించినావా? నిన్నొకరం నర్తనము నీజ్ఞాపిస్తావేమిప్రేలుగాను చెప్పావను పంపి యుండలేవా? అయియుండవచ్చును. ఈకేసుకు దాగో చేయియును నుబుధములేదు.

వ్యాధాధిపతి. అవిధేయతగా మాటలాడవలెను. ప్రశ్నలు వెంటనే సమాధానముచ్చు.

నాక్షి-అవును నాగోకసంవత్సరము చెప్పాలి క్షింపబడినది.

కేసులోకేయిచెట్టి దొంగిలించినావా? అవును.

నీవు చెప్పాలనుండిగల్గి యొకకలమైనవా? అవును.

నీవొకకళ్యాణమును వినియెనువా? అవును.

నీవుతియి? నేను అద్యముల నుచున్నాను.

నీకేసులోకేయి పోలీసునున్నావా? లేదు. నేనుకేసు చేటు ప్లయలకేసి పనిచేయుచున్నాను.

నీవుచెప్పావనుండి కచ్చిపేట్టు వెనుకైన పనిచేసి యివా? ఎవరో. న్నొకవోటికీ తీసికొనబోయిరి. నేనుచుటచేసిరి.

నిన్ను తీసికొనకల్గిన నునుభూతికను నీవు కల్గినట్లను చేతునెప్పులవా? చెప్పకను. అతిశయింపబడుచు

ఎప్పుడు చనిపోయావా? నుమారు 3 సంవత్సరము లైరి. 3 సంవత్సరములక్రిము చనిపోయినవానినో క్రింది నెలలో నీవెలుల వెళ్లగలిగితివి? నేను చెప్పాలను (అందర సవ్యరి)

ప్రమాదముచేసి అబద్ధములాడుట నీకలవా? లేదు నేను చెప్పకను. అందరుసవ్యరి.

నీవానాను వ్యాధిగ్రస్తముల కేలవచ్చితివి? నావైకొక దుకను తెచ్చెనేమో కనుకొనబడక.

నీవుమద్యాలపరకము కూర్చుంటిగాదా? లేదు. నేనుప్రమాదముచేసెదను. నేనుటల కూర్చునలేదు. నేనుమరి యొక బెండిమిదమాన్యంటిని. నీవామద్యాలపరకము? ఇది వరకొక దునుచాడనేలేదు.

నీవింతటి ప్రముగ నేల ప్రమాదముచేసెదవు? ఈవిషయ మొక్కటిమాత్రము నీవుప్రత్యేకముగ జ్ఞాపకముచుకొనుటకు దగినకారణము కలిగినది? జవాబులేదు.

ఇకవరకొకదేనివు అప్పువనుగా నంటివా? లేదు. వ్యాధాధిపతి. నీవిష్టడివిషయము నేల పోలీసు వారికి తెలిపి యి. నీకేమిచరలయొనము కల్గింపబడి తలచితివా? లేదు. నేనుచెప్పాము నా కేయూవాలోచలేను.

వ్యాధాధిపతి. నీకేయూవాలోచలేదు? ఈవిషయమునై యు వచ్చునునానా.

అటులయిన ఈమద్యాలపరకము తెచ్చుటకు నీవిచార ముగానున్నదా? ఆ! ఆరేకి చిక్కలు కలిగింపవలెనని నేను చెప్పెదను తలంపలేదు.

నేనుచిన్నదుగుచున్నాను. అనాను నీవువ్యాధిగ్రస్తము నతి రావలసినపనిలేదు. ఈమద్యాలపరకమునొకాడ నీవి చటికిరచ్చితివి. వారిలోతామమువలన మద్యాలపరకము కూర్చుని కొకతెనుమద్యాలజేయి. నీకేకేసితివి? లేదు.

వ్యాధాధిపతి-కాండలుగారు. మీరీ నాక్షింక పరీక్షింపకల్గలేదు. నుగతింతయు నేనుగమనించితి.

అనిచెప్పి మేజిస్ట్రేటుగారు కేసుకొట్టివేయుచు పంపుచై రాగి శుద్ధితుంటియని వ్రాసిరి. ఇట్టికేసు లికలేనని చరలయను తలంపగూడదు. ఇట్టితుంటు రులు ఏదోవిధముగ ధనార్జనము చేయుట కిటుల తిరుగుచు అమాయకులను బాధలపాలు చేయుట వింతగాదు. కారాగృహ నివాసమున యాజమాన్య పట్టణమును బడసినముట్టుతుంటులను వ్యాయసం రక్షకులును శాంతిపాశకులు నగు పోలీసువారు దరిచేచ్చుట గొప్పవింత. ఇట్టివింతలు కానవచ్చుట చేతనే పోలీసువారికిని ప్రజలకును సఖ్యములేను.

అట్టిసఖ్యము కుడినగాని ప్రజారక్షణ కార్యము వ్యాధాధిపతి విశ్వాహింపబడ జాలదు. లోకములను కనిపెట్టియట్టి సఖ్యమునకు మార్గములు కనుపరచుటకు వంగ రాష్ట్రమున వార్షికేలు ప్రభువుగారు గోళ్లయను నధికారిని నియమించినారు ఆతని పరీక్షింప ప్రజాపయోగిర మగును గాకయని నమ్ముచున్నాము. అనికేచారగా వలన నితరగా వ్యయాల పోలీసు శాఖలలోని లోపములబాడలును కొంతవరకగుమించి సంస్కారమునకు మార్గ మేర్పడునని విశ్వసింపవలసి యున్నాము.

బ్రహ్మశ్రీ మార్కండేయ శర్మగారు సనాతన ధర్మ రక్షణసభను గురించి వ్రాసిన లేఖ పాఠకులకు వింతగ నుండకపోదు. సనాతనధర్మ రక్షణసభకు నచ్చుకొనినధుల సఖ్యము సంఘసంస్కరణ సభకు నచ్చుకొనిన ప్రతిభులను తెల్పించి విమర్శించిన సత్యాసత్యములు తెలియగలవు. రెండు సభలనుసం ద గించిన మధ్యస్థుల మాటలను బట్టియె విషయవిధా రణ చేయబడుది కానియది ప్రతికాసంపాదకుల యభిప్రాయము గాదు. సనాతనధర్మ రక్షణసభ వారు ప్రకటించిన కరపత్ర లందు "ప్రతివ్యక్తి పాంప్రదాయగాను సాముగక వర్గా నిమగ్నముల వంగికిరియ వారు సభ్యత్వములను ప్రకటించబడి నది. ఒకసభ్యుడు తొట్టి నియమముల కొప్పుకొని సంతకము చేసితినిచెప్పి యుండెను. శ్రీయంత గాంధీగారిని నూర్చివాముట యుండెనను ప్రూ ర్కండేయ శర్మగారు వ్యాధాధిపతితో వ్రాయ

విరోధా మహాసంగ్రహము.

ఇంగ్లండు

జులై ను విమోచనములు

లండను మే 17.—మాన్యు మొదలు దోవగురకును జులై ను కొన్ని గంటల నేపు ప్రముద్ర ప్రాంతమున వాయు బలమున సంచరించెను. దీనివల్ల నొకపాటముగా 20 బాంబు లుగ జరిగెను. రామ్మగేటులలో ముగ్గురికి గాయములు తగిలినవి. మరి ఏమియును జరిగలేదు.

దోవగుర తరిమివేయుట

లండను మే 17.—నిన్న రాత్రి యొకజులై ను దోవగుర సమీపమునకు వచ్చింది. దానివలె నాంగ్లవిమానములు గుండ్లకు పడి పలుమంది ప్రాణములు తరిమివేసినవి.

నాకాదశాధికారుల క్రకటము

లండను మే 17.—రామ్మగేటుల వద్ద కనబడిన జులై నును తుట్టుకొని వెళ్లు గేటు విమానములు జులై ను జరిగిరిమిమి. దన్నియ్యలొకప్పుడు నాకాదశాధికారులు న్యాయాధ్యక్షుల సతి సమీపములోనుండియు ఆ జులై ను వై గుండ్లు పరిసినవి. విమానదళ సేనాని బ్రెగ్జన్ గారు జులై ను వైభాగమున 200 అడుగులదూరమునండి జులై ను 4 బాంబులను వదలెరి. బ్రెగ్జన్ లో నొక మూలనుండి విస్తారము పొగ బయలుదేరింది. పుచ్చులు క్రింద కుండుటకు 11600 అడుగులవైకి లేచి దిగిపోవుచున్నాను పొందిట్లకపడినది. మరొకముఖం ల్నుటి మీదను జులై ను గుండ్లకు బరిపెటగాని ప్రాణముల మేమియును కలుగలేదని నాకాదశాధికారులు ప్రకటించిరి.

ఆంగ్లేయుల బాహుళ్యము

సి. ఎం. గెజిటు తిలకించు

లాహోరు, మే 17.—లండను మే 17.—శత్రువులను మాన్యునుటలో ఆంగ్లేయులూహాప మించియున్నారు. వారి ఆయుధములు జ్యూలెల ఆయుధములకు తీసికొనినవి గావు. ఈయుధములలో విజయమును బొందిన సమయమునకు క్రింద కొంతసేపాయి యగును. ఈవిజయము మామకలుగుని మేము కోరుచున్నామగాని క్రీస్తునుగ జెప్పబాలకున్నామని జెల్లి నరుటాగ జెటు ప్రకటించుచున్నది.

కిచనరుకృభువుగారికిని, సర్ జాను ఫ్రెంచిగారికిని

జెల్లియనరాజుగారు విడుదలమిచ్చుట.

లండను, మే 17.—కిచనరు ప్రభువుగారికిని సర్ జాను ఫ్రెంచిగారికిని జెల్లియను విడుదలల నొసంగుటకు ఆంగ్ల రాజుగారు కృపనికృతులైరి.

ప్రముఖులను సమైక్యము.

లండను, మే 17.—లండను పాకనంఘమునకు చేరిన ప్రముఖులందఱు సమైక్యముగా సమైక్యముగా చాల ఇబ్బంది కలిగించిరి. చాలబంధు సమయమునెయ్యనిది.

కుండుట సం తావకరము. శ్రీయుత గాంధీగారు సహజన ధర్మమునసభయొక్క నియమము సారముగ వర్ణాశ్రమ ధర్మముల సంకీర్తిం చెదరా లేదా శర్మగారు కనుగొనిరా? మూడు దినములకుండు నధికముగ సమగ్రప్రయాణమును జేసినవారు హిందూసభ్యుల కివ్వలని ధర్మమునే సభవారొక కీర్తనమును జేసిరి. శ్రీయుతగాంధీ గారు విశేషములందు చిరకాలము నివసించియుండిరే? వారు సభ్యత్వములలో ప్రకటించిన సభ్యత్వములు, సేవకల తీర్మానములు, ముగిసాడని పండిత సుందరరామయ్యగారి యుపన్యాసములు వివాద నిర్ణయమునకు సాధనమునకు తీరియకున్నవి. శ్రీ సుందరరామయ్యగారును సతియయిన గౌరవము నకు చాత్రులు కారిని ప్రాసముడుజేసెను. “తాలా కపిసుధాచేతన” అయి ధర్మమును మార్గముచేసెను కిర్మిగారు ప్రపంచవివాదమునకు ప్రసక్తి యేసెను.

ప్రాము

పరామ ప్రకటనము

లండను మే 17.—పారిసులో నికావలియుల ప్రకటించిరి. నెల్లమువద్ద పరామము ముందుకువచ్చిరి. నిన్న పారిసుకొల మామొదటిసారిగా నొకయంతి పట్టకొనిరి. కాల్యవ తూర్పుభాగమున జర్మనల మొదటిసంక్షిప్తమున వాయిరి. అవట కొన్ని మరఫలములను కొంత మంది జర్మనుల వైరులను పట్టుకొనిరి శత్రువులు మరల దురుదేరి గాని పూర్తిగా కోడిపోయిరి. వారిలో చాలమంది హతులైరి. నాకెట్టిద్ర జర్మనులు 4 సారులు మా వైరులైరి. వారిలో విశేషముగ వైరులను వదలెరి. పరామ సేనానున్న మహమ్మదీయులకు మతావేళము కలిగింపజేయుటకు జర్మనులు వెనుకొనినద్ర ఆశుపచ్చుని తురుష్క పరాకము నెత్తిగాని జగ్గికావేళము వెంటనే గుండ్లన్నము గురిపించి ఆకరాకమును జెట్టుకొనిరి.

ఇకను యుద్ధము.

దారులముగ జరుగుట.

లండను మే 17.—ఆంగ్లేయసైనిక కలిగియుండుండి, ఖంకరి సంధ్యకాలము కలసి గానిన యొకరు ఇతరు వద్ద జరిగిన దాదాపు కలగింపులను గురించియును తెలియజేయుచున్నాడు. ఆంగ్లేయసైనికుల లాగిసేనానులు కలసి, కంధకములను ఫిరంగులను కెట్టివాల్సులను జర్మనులు పెరిగి జేరిన ప్రకటించిరి. తరువాత శత్రువుల ఫిరంగులను వెట్టి కొట్టితలవార, విమవామవులను ప్రయోగించిరి. పదానిసేన ముందుకు రావారంబించినది.

అక్కడొక చిత్రమైన సంగతి జరిగింది. అవనిలో చెప్పియుండిన చెట్టుచాటులకుండి, ఆంగ్లేయసైనికులను దొంగి కొందరువైరులను బయలుదేరి ఆకస్మాత్తుగ ఆంగ్లేయులు నిలమిన స్థానము కురిపించిరి. జర్మనులు చనిపోయి అన్ని వోట్లను పడి గుండ్లించిరి. జర్మనులొక కంధకభాగమును పట్టుకొనిరి. కాని తాము ప్రయోగించిన విమవామవులను పట్టుకొని వెనుకకు పోవలసివచ్చినది.

ఇవెనుకొచ్చి కాలవకు కుత్తరభాగమున, విమ వాయువులను ప్రయోగించి మరొకపాటి యెరించుట కాలోచించిరి. ఆరగంటనేపు విమవామవులను విదలిం. దట్టముగ తెల్లపాక క్రములని యుండెను. ఇక్కడ ఎండ్లెను నిలిచి తగు చెయ్యిని ఎండ్లె కెట్టిమాదిచో కనుపడెను. పొగ అంత దట్టముగ నుండెను. ఈపొగనుల పచ్చిక తెల్లబడి పోయెను. ఇసుకతోనున్న సుమము పచ్చబడినది. అందు చేత మన దైవులు ఒక కంధకములను వదిలివెట్టి రోవలసి వచ్చింది.

విమవామవుల కలన జర్మనులు కూడ బాధపడి పీట ఎరించలేని. వాళ్ళు కంధకమును వదిలిపోయి మెరి కుత్తరకు కుత్తరమైన జర్మనులు యెరించి, మరకంధకము లో కొంతభాగమును జెట్టుకొనిరి. కావాలని వెంటనే తిరిగి జేసిమి జర్మనులు దెప్పిపోయి చిన్నములు కనుపించి భూమియంతయు కలకురుమెయ్యుండెను. అందుచేత కొత్తవా రిని పంపక తలచి నాకెట్టిద్ర పుట్టలేదు. జర్మనులు మరునాడు కెయింటు బాను మీద ఫిరంగులను జేసిరి. కానిమెనికు నొప్పు వైభవ ఎరించిరి. జర్మనులు మాకు సాకులు మీద పడిరి. మొదటిసారి యెరించినప్పుడు జర్మనులకు కొంచెము లాభము లిగింది కానికనుకమే మేము బాని రిమిజేసిమి. రెండవసారి యెరించి జర్మను అన్ని యెత్తును కురిపించి వారి ప్రాణములను భంగపరిచి తిమి. పారిసుకొల మామొదటిసారిగా నొకయంతి పట్టకొనిరి. కాల్యవ తూర్పుభాగమున జర్మనల మొదటిసంక్షిప్తమున వాయిరి. అవట కొన్ని మరఫలములను కొంత మంది జర్మనుల వైరులను పట్టుకొనిరి శత్రువులు మరల దురుదేరి గాని పూర్తిగా కోడిపోయిరి. వారిలో చాలమంది హతులైరి. నాకెట్టిద్ర జర్మనులు 4 సారులు మా వైరులైరి. వారిలో విశేషముగ వైరులను వదలెరి. పరామ సేనానున్న మహమ్మదీయులకు మతావేళము కలిగింపజేయుటకు జర్మనులు వెనుకొనినద్ర ఆశుపచ్చుని తురుష్క పరాకము నెత్తిగాని జగ్గికావేళము వెంటనే గుండ్లన్నము గురిపించి ఆకరాకమును జెట్టుకొనిరి.

జర్మను లిప్పుడు ఇర్రములో ఫింగిగార్డున జేయి చున్నాడు. ఇది ఎక్కడో గిరిన కక్కడనుండిపోవును. పట్టణ మంతయు వా. వోట్లను పడి పుచ్చునది.

ఆంగ్లేయుల విరోధమున శత్రువులు చేతులు కలసి పరమస్థితితో తెప్పిగా కొంత యంత్రము జేయించు స్థానము లిప్పుడు. తిరిగి వె ఎరిగి, రెండవసారి వైరులను పట్టుకొనిరి. కానిమెనికు నొప్పు వైభవ ఎరించిరి. జర్మనులు మాకు సాకులు మీద పడిరి. మొదటిసారి యెరించినప్పుడు జర్మనులకు కొంచెము లాభము లిగింది కానికనుకమే మేము బాని రిమిజేసిమి. రెండవసారి యెరించి జర్మను అన్ని యెత్తును కురిపించి వారి ప్రాణములను భంగపరిచి తిమి. పారిసుకొల మామొదటిసారిగా నొకయంతి పట్టకొనిరి. కాల్యవ తూర్పుభాగమున జర్మనల మొదటిసంక్షిప్తమున వాయిరి. అవట కొన్ని మరఫలములను కొంత మంది జర్మనుల వైరులను పట్టుకొనిరి శత్రువులు మరల దురుదేరి గాని పూర్తిగా కోడిపోయిరి. వారిలో చాలమంది హతులైరి. నాకెట్టిద్ర జర్మనులు 4 సారులు మా వైరులైరి. వారిలో విశేషముగ వైరులను వదలెరి. పరామ సేనానున్న మహమ్మదీయులకు మతావేళము కలిగింపజేయుటకు జర్మనులు వెనుకొనినద్ర ఆశుపచ్చుని తురుష్క పరాకము నెత్తిగాని జగ్గికావేళము వెంటనే గుండ్లన్నము గురిపించి ఆకరాకమును జెట్టుకొనిరి.

ఒకనాల్గురు పరాక్రమము.

లండను మే 16.—జర్మనులు విమవామవులను ప్రయోగించి యెరించినప్పుడు, రెండవసారి ఆకస్మాత్పరాక్రమము కనుపన్నబడినది. ఒకనాల్గురు మరఫిరంగిని పరిచేసి శత్రువులను దోవకొర కొప్పిట్లు నాశనముచేసెను. పాను దోవకొరక పడిపోవురకు ఇట్లే చేసినాడు. తరువాత మరునాడితడును పోయెను. ఫిరంగులను ప్రేక్ష్య అంగై ను లిద్దరు ప్రామెచ్చు వద్దకుండి లాగి కొనిన ఫిరంగులనే జర్మనులమీద ప్రయోగించిరి. తరువాత చాలమంది జర్మనులవైరులు వచ్చి మట్టుకొనిరి.

రుష్యా

రష్యను ప్రవలనము.

లండను మే 17 — నెల్లొకడు జర్మనుల గజ్జపు దళము వారు గాయములు తగిలించి రష్యను వైరులను హత్య చేసినవియు సజీవముగ దహించిరియును. మరొకరు గాజు కుమారుడు తండ్రి వాడను వెరి ఆధికారులు పుకటించి.

జర్మనుల నూతనపన్నాగము

లండను మే 17.—మేము రక తేదీ తండ్రివారలో నూతనపడినదిని నిదానండి శత్రువులను వలపడి పూర్తిగా నోడింపవచ్చునని రష్యులకు నిశ్చయము కొనుగొన్నవని నెల్లొకడు విశేషము జెట్టుకొను ప్రతిభ తెలిపెను.

పోర్చుగలు

పోర్చుగలు వైపు ప్రతిగతులు

లండను మే 17.—పరకరక కాలలకు నామకల ఫిరంగింబుటప పుకటించు గుండ్లును గుండ్లును గుండ్లు చేరి పోరు పానులము గాజిమొదలన చేసెను యం దగ ఎదలో కు పడిన పాంబులుచేసిరి తుపాకులనుకొట్టిరి. చాల మందిగాయములుతగిలినవి. పలుమంది జర్మనులకు మచ్చులు.

పోర్చుగలు ముట్టుకుట

లండను మే 16.—పోర్చుగలు పోర్చుగలు ముట్టుకుట్టి 4 గురు ప్రభుత్వసైన్యములకు ప్రాజాపామ కరములకు గాయములును ఒకటి ముట్టుకు నామాయము లకు గాయములును తగిలించి. శత్రువుగళములను చనిపోయి నవారు 61 మంది గాయములు తగిలినవారు 260 మందికిని తక్కువగా నుండెను.

కెప్టెను హత్యచేయుట

లండను మే 17.—‘నాస్కోడిగా’ అను పొగ నూడ కెప్టెను హత్యచేసినవాడని సేమీ గురి లిప్పుడు తెలి వార్తలు తెలుపుచున్నవి. పిష్టకముల యుద్ధముల ఫిరంగులను పోర్చుగలు తిరమనన్న ఫిరంగులు మరల వాడై గుండ్లనుబరిపెను. కపరకారుల యుద్ధమున లండను నాకా శత్రువుల విరాయుధములుగ చేతులడియన్న జర్మను యుద్ధ నాకల మద్య కేగినది. తరువాత మరి కొన్ని సేనలు విష్టరకారులకు పోడుపడినవి. తరువాత గాజి జరిగింది. జాతీయులచే విరాయితలగువారే ముత్రికమున నుండ వలయుని విష్టరకారులకిగిరి. అందులకు ఆంగ్లేయంబ బడినది. ఫిగ్నాండెనుకోస్తా దొడ్డి రెంటిచేసిరిచేగా, పోలో పోలోగా ఆరువారు ముత్రియుగా కుండును. సగరములకు వా. వచ్చును కలిగింది. కాంటులెయలో గొప్ప పోరుజరిగినది. అది 70 మంది హతులై గాయములు తగిలినవారు 200 మంది వైద్యకాలముగొనున్నాడు. కాళ్ళను బలాహోగారు లిప్పు కు గగ్గోరుగా నియోజించెనది.

యద్ధవానను పుట్టుట.

లండను మే 17.—మాడ్రిడు, స్పానుకువారిని విదేశీ యులను కాపాడుటకు ఎస్పానాలకు యుద్ధకా. లిప్పుకు వైపుయ్యునని ప్రకటించెనది.

వెనకటి ప్రధానమంత్రిని పంపివేయుట.

లిప్పు మే 17.—వెనకటి ప్రధానమంత్రి విమెంటా కాస్తోగారిని వెనకటి మంత్రిమేడి నానుగారిని వారోగి డిగామానుకు నాకెట్టి ప పడినది.

లండను

గాలిపోల్లోని అంగ్లసేనలు

లండను మే 17.—గాలిపోల్లోని అంగ్లసేనలు విదేశీ ప్రజల నటించి ప్రాసాను విదేశీ విదేశీనికేళిరి జేయి తెలిగొప్పుపట్టెను తెలిపెను.

ఇటలీ.

యుద్ధము - ఇటలీ దేశము

అందఱు మే 17:- రోము-బెనోటా పక్షములకు ప్రజలు గుంపుకూడి నిన్న సాయంకాలము మిత్రమండలివారి పతాకములను ధరించి రాజపీఠముపై బయలుదేరి అందఱు మిత్రుల నివాసములకును నిగ్గురుసలారాగారి నివాసమునకును ముగిల్చినందువారి నభినందించి రాజమందిరమువద్దకు విదేశ కార్యాలయమువద్దను ప్రజలసంఖ్య అత్యధికముగ నుండెను. ఈ కార్యాలయముల దాఖలానుబంధములను వసారాలలోను కిటికీలలోను ప్రజలచేరి ఈగుంపు నభినందించిరి. ఇట్టి యుద్ధాహారము ప్రజలు సేమిష్ట-జిన్నోవా-గరములందు గూడ జరిగి డిండిరి.

జీవహింసాసానము

క్రిశ్చియన్లు కురుగంటి శ్రీరామశర్మగారు.

(ప్రక్షయవిలేజు పంపిన తంతివార్త)

నిన్న 17-5-15 టి యుద్ధమున వంగవోలునందు కురుగంటి శ్రీరామశర్మగారు మృత్యుమునలలో నాకస్మికముగ పరమపదించిరి. శ్రీమారు సుభుషంపూర్ణ జ్యోతియముకొర కర్తవ్యమును శ్రద్ధతో పనిచేయువారిలో నొక్కరు. ఉపాధ్యాయుగణంబి సమర్థులనిపించుకొనిరి. గొప్పవక్త, యథార్థజ్ఞ భక్తుడు, ప్రజోపయోగకరములగు పర్యవేక్షయములయందును మనస్థి పనిచేయువారు, ఆపదాంధ్రపులు, పితృమృత్యుశ్రీ గలవారు. ఏకపక్షి గ్రులు. సోదరులయందు సామ్యముగల వారు. పిరికి నీతిసంపద మొదలుగలరు. వీరిమరణమున కన్ని వర్ణములవారును చాలసంతాపమున ముగిరి. వీరిమరణము దుస్సహము గొప్ప తెలివరి కలిగించినది.

గోపాలపురము ప్రార్థనా సమాజవర్ధంతి.

(ప్రక్షయవిలేజు పంపిన తంతివార్త).

నిన్న 17-5-15 (బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారి ఆధ్వర్యమున గౌరవానుజ్ఞలతో గోపాలపురమున మన్న ప్రార్థనాసమాజము వారి వర్ధంత్యుత్సవము జరుపబడినది. ఉదయమున భగవద్పూర్ణము జరిగినది. సాయంకాలమున యోగి శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు చిన్న ప్రార్థనము చేసిరి. మిమ్ములు దృఢులు సాయంకాలము 6 గంటలకు మొదలు 8 గంటలవరకు 2 గంటలసేపు సమాజార్థక వాగా రతో నాల్గవమన భక్త్యుపాసనాది విషయములను గూర్చి యుపన్యసించిరి. సత్సంగ ప్రసమున కలిగియుండుటమే యథార్థమగు భగవత్సేవయని వాడిరి.

మాస్టారు దొమ్మిచేయుట.

మేజిస్ట్రేటుగారు విడిచింపుట.

కల్లెకోట మే 17:- దక్షిణ మలవాతకు సంబంధించిన 12 గరు మాస్టారు దొమ్మిచేసిరి. పాల్వీయాలికులను కొట్టిరి. యాత్రికులగురించు పాడుకొనుచున్న ప్రక్కనుండి వెళ్లవలసినవైనను. ఇందువలన తమతమమునకు భంగముకలిగించుచున్నారని మాస్టారు సంఘములు, వెదురుకట్టలు మున్నగువానితో వీరిమీదపడి యాత్రికులను చావగొట్టిరి. వీరిలో నలుగురిని కల్లెకోట ఆస్పత్రికి తీసికొని పోవలసినవైనను. ఈ కేసులో అడ్డములు డిప్యూటీ కలెక్టరు ఆదోల్పునుగారు తీర్పుచెప్పిరి. ముద్దాయిలకు బిక్లిక్కుకి వెల రెండుముల కలెవ కేసు, వీరుసాయల జరిమానా విధింపబడినది. జరిమానా ఇయ్యని యెడల 6 వారములు అదనముగ ఇయ్యున అనుభవించవలెను.

బొంబాయి

మొయిలు స్త్రీమరు

బొంబాయి మే 17:- మొయి నెల 17 తేదీన స్త్రీమరులను తేసిగిని బయలుదేరిన సాలనెట్టి అను పొగయ్యాడ ఈ నెల 20వ తేదీ కు కవారము నాకు తెల్లవారుసరికి బొంబాయి చేరునని యూహించబడుచున్నది.

గొప్పలగ్ని ప్రయాదము

బొంబాయి మే 17:- బొంబాయిలో కల్పా శ్రీశ్రీగార్లు హిందూదేశపు టోపీలవ్యాపారముచేయు వర్తకులగోనామునిని సాయంకాలము నిష్క్రమింపిరి. ఈగోనాము మేవహిద కౌపురముగూడనున్న గానినాగ ప్రమాదముకేటందగిల్పింను కొనిరి. ఈసంఘటనకై ప్రదేశములకుడ న్యాపించుకొండ అన్ని నాగునీపురి చల్లార్చిలిగిరి. మొత్తము 30,000 రూపాయలు నష్టమువచ్చినది.

జి. వి. పిరై ల్వేవారు క్రొత్తగా స్థలమునుకొనుట.

బొంబాయి మే 17:- బొంబాయి నందు జి. వి. పిరై ల్వేవారి ప్రధానాధికారు లంగీకరించుకొని ప్రస్తుతము విక్రయము పెక్కిలుకాల్గిలి ఇన్స్టుట్యూటు నుండి మున్న స్థలమును ఇంటింగూడ రైల్వేఇన్స్టుట్యూటు మిత్రము ఏజెంటుగారు 3 లక్షల రూపాయలకు కొనుటకు నిశ్చయించిరి. కంపెనీవారి ప్రధానాధ్యక్షులు కరుణముగ నొక మాదిరి ప్రతిష్టాపకము నేర్పుచుటయే ఏజెంటు మేజరు హెప్పర్ను గారి మద్దేజ్యమై యున్నదని తెలియుచున్నది. బొంబాయి నగరాభివృద్ధి సంఘమువారు పాఠశాల కోడ్డుకు వికలము చేయ గోరుచున్నారు. గాన వారికి 30 అడుగులు కారలపి యున్నది. వారాకోడ్డును 120 అడుగులు వెదజ్జుకల్గివానిని గాచేనదరు. ఈ కట్టడము బహుపురాతన మగు స్థల చిన్నముగనున్నది. ఇచట మొదట విల్సను కళాశాలయుండెను. అది కళాశాలకు చాలక పోగా విక్టోరియా జ్యూనియర్ కళాశాల బూటుకు కియ్యబడినది. ఆ కళాశాల ఎన్నె నేను కోడ్డుకు మార్చబడినది. ఇప్పుడీ భవనము ఇన్స్టుట్యూటుకు కూడ సరిపడుట లేదుగాననగుడ మరెయిక పోటికి మార్చబడుచున్నది.

మార్వాడీమీద దగానేరము

పూనా మే 17:- ప్రతి బొగ్గు వ్యాపార సంస్థ ములలో, దగా చేసినందుకు రావులవాద్యుల రామనారాయణ నేను, చతుర్భుజ బాలముకుందులమీద మూడు నేరములు మోపబడినవి. ఈ కేసు నల్లకి నీటి మేజిస్ట్రేటుగారి దగ్గరకు విచారణకు వచ్చినది. ముద్దాయిలు తోడు నేరము చేయలేదని అలియజేసిరి:- పంపించిన సరకులకు హిందువులు బాలముకుందు కంపెనీ వారు సొమ్ము చెల్లించునట్లు హుండీలు వ్రాయబడినవి. పూనా బ్యాంకు వారు ఆ కస్మికముగ సొమ్ము చెల్లించుట మాని వేసిరి. అందుచే కంపెనీవారు హుండీసొమ్మును ఇయ్యలేక పోయిరి. యంత్రకాలలో నిజమయ్యు సరకులంతను ఏజెంటు స్వాధీనము చేసికొనునట్లు ఉత్తరువుచేసిరి. అందుచే సరకులను అమ్మకొనుటకు బాలముకుందుకంపెనీవారికి పీఠ లేకపోయినది. సరకులు అమ్మకొనినను డబ్బు చెల్లించియుండురు. అందుకును పీఠ లేకపోయినది. పూనా బ్యాంకు డైరెక్టరు సంఘమునకు చెర్రును స్వయం రాన్మాషికారుగాని కోడ్డు వారు పిలిపించి యునుగా 'యంత్రకాల నిలవ యుంచిన సొమ్ముకు అదనముగ తీసుకొనినందున యంత్రకాల పాదయు పోకుండ తగినచర్య తీసికొనుటకు ఆలోచించితిమి. ఫిర్యాదునకుపు న్యాయవాది ఇట్లుతెలియ జేసెను.-యంత్రకాలపిలిగింపులు ముద్దాయిలకు తెలియును. కాని వీరుసరకును పుచ్చుకొని, పూనా బ్యాంకు భావకు జనుకొనుచున్నది. బ్యాంకుదగ్గర తమడబ్బు విశేషము లేదని తెలియగా నిజమ సరకును భర్తి చేసికొనుటకై యిట్లుచేసిరి. తరువాత దగాచేయు ఉద్దేశము ముద్దాయిల కున్నట్లు యజువుడ లేదని చార్జీలు కొట్టివేయబడినవి.

కర్ణాచి

నైన్యములను తీసికొనివెళ్లిన యోధుల కియ్యవలసిన కేపులు.

కర్ణాచి మే 17:- నైన్యములకు యుద్ధరంగమునకు తీసికొని వెళ్లినందులకు ఓడలకియ్యవలసిన కేపులసంగతిని పరిష్కరించుటకొక సంఘమేర్పరచబడినది. ఈసంఘమువారును అధ్యక్షులగు ఆర్. ఇ. ఎస్. వే. జి. సి. వి. ఇ. గానకు కర్ణాచికి వచ్చిరి. నేడుపగలు 11 గంటలమొదలు కర్ణాచి క్షత సంఘ మువారి నుండిరమున వీరువిచారణ ప్రారంభించెదరు. ఇదివరకు ప్రకటింపబడిన రీతిని నాగధికారులేక ఇతరులుగూడ తమ కేమెర రాకలనీయున్నదని చెప్పివో వీరువిచారించురుగాని అందులకు దొరతనమువారు బాధ్యులుగారు. వీరచటనుండి గురువారమునాకు మొయిలస్త్రీమరుమీద మరల బొంబాయికి వెళ్లెదరని తెలియచున్నది.

ముల్తాను

ఇసేవాలా బందిపోటు కేసు. ముల్తాను మే 18:- ఇసేవాలా బందిపోటు కేసులో బకోహలంబాగ్గుకు 7 ఏండ్లకఠినశిక్ష విధింపబడినది దీనిలో 3 నెలలు ఏకాంతవాసము. తక్కిన 9 గురు ముద్దాయిలును వదలివేయబడిరి.

కాటువాళ్ళ వ్యానాలా బందిపోటు.

ముల్తాను మే 17:- (తత్వక న్యాయస్థానమువారు ధాంగులోబరిగినకాటువాళ్ళ వ్యానాలా బందిపోటు కేసు వీచారణ ప్రారంభించిరి ఇందులో 3 కు గురు ముద్దాయిలు వదలివెట్టి బడిరి. గురు దొరక లేదు. 3 కు గురు విచారణ చేయబడుచున్నారు.

కలకత్తా

(సి. వి. డి) పోలీసు ఉద్యోగస్థులపై కేసు. కలకత్తా మే 17:- నేడు హైకోర్టులో న్యాయమూర్తులు చిట్టిగారును బీదిక్రాప్తి గారును ద్విశేంద్రనంద్ర ముఖర్జీ అను అపరాధ పురోధాన కోర్టుదొంగిచేసిన అపిటుకేసును విచారణచేసి తీర్పుచెప్పిరి. ఇతడు హత్యనేరము చేసెనని కల్పాజ్ఞాపడిగాన నిశ్చయించి యతనికి మరణదండనము విధించిరి. 12-11-1914 న ఇతడొక కుహరిని పట్టుకొని ప్రక్క ఇంటిలోనికేగి, అచట 14 సంవత్సరముల ప్రాయముగల యువతిని హత్యచేసెనని ఇతనిపై నేరము నిశ్చయపడినది. ఇతడొక పిల్లిని చంపబోగా గురిపెట్టి ఆ పిల్లికి తగిలిందని ఇతని పక్షమున వాదించుచున్నారు. ప్రామాన్యవా రీవాదమును విశ్వసింపక అపిటు ప్రోసీవేసి మరణశిక్ష భావించెదరి.

ఆయుధశాసనపు కేసు

ముద్దాయి విచారించబడుచుండుట. కలకత్తా మే 17:- బాధ్యులగు భావనికు మరెముగ్గురు బరికాశీలు, ఆయుధ శాసనములకు, విచారించబడుచు న్నారు. ఈ కేసు నేడు తిరిగి చీఫ్ (వెనిడెన్స్) మేజిస్ట్రేటు కేసుగారియొద్దకు విచారణకు వచ్చినది. ముద్దాయిలగ్గర లైసెన్సులేకుండ పిస్తోలు ముగ్గురుసొమ్మును నున్నందున అందరి మీదను నేరము మోపబడినది. తరువాత ముద్దయల వాట్యాలుములు చాళిలు చేసికొనబడినవి. రాధాచాణు డిట్లు తెలియజేసెను:- నన్ను పట్టుకొనుటకు వెదుకటిననున బదురు బాగ నుకోడ్డులో నొక పిస్తోలును బంగీచేసితిరి. కాని తోటా లేమియునది నేను చెప్పజాలను, రివాల్యరును ఎవరదట్టింది నది నాకు తెలియను. పోలీసువారికి దీనిని ఇయ్యకలెనని నాకు బుద్ధిపుట్టినది. పోలీసువారు మొదటిముద్దాయి ఇంటిని పదిహేనునిమిషములలో వెదుకుదురనగా, పుస్తకములను కొనుక్కొనుటకు డబ్బు, అడిగి తెచ్చుకొను నిమిత్తము అక్కడకు వెళ్లితిరి. అక్కడ పోలీసువారిదేరులలో నొక పిస్తోలును మాదిరినది రెండవముద్దాయి తెలియజేసెను.

మూడవముద్దాయి ఇట్లుచెప్పెను:- నాకు పిస్తోలు గూడలే తెలియదు. నాబట్టలు అక్కడనున్నవి. నాల్గవముద్దాయి భావనిగొప్పినియు, నిరంజనుతో అక్కడకు వెళ్లి తిననియు తనకేసంగతి తెలియదనియు చెప్పినాడు. డిప్యూటీ కమిషనరులో నునుగారు తరువాత క్రాసు చేయబడి ఇట్లు చెప్పిరి:- పిస్తోలును బంగీచేసినట్లు మొదటి ముద్దాయి ఒప్పుకొనినాడు. గార్డెను రీబింగింపోటునుగురించి నేను విచారించుచుంటిని. ఈదొంగలు ఏండిలో వచ్చి బంది పోటుచేసిరి. బందిపోటు జరిగిన మరునాడే బండి బదరుబాగను వర్తకపడినది. మరొందరుసాక్షులు క్రాసుపక్షముచేయబడిరి.

సిమ్లా

ఇండియాదేశ రక్షకశాసనము. శ్రీకాధిపతులు, నిష్పాధింపబడుట. సిమ్లా మే 17:- 1915-16 సంవత్సరపు ఇండియాదేశ రక్షకశాసనము ననుసరించి హిందూకుశప్రకా సంపాదకులగు మహమ్మదాలీగారికిని కామేడు ప్రకా సంపాదకులగు సంకటాగారికిని "వివాద భిల్లిపరగువా" ఒకపాద్యుల సేయుండవలెను. 22-వ తేదీ నాటికి మహారాణి ప్రాంతమున నిర్ణీతస్థలమున నివాసమేర్పరచుకొనవలెను. జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారి అనుమతిలేదే. అచటనుండి మరెయికపోకగిని రాజకీయసభలకు గాని ప్రజానిషయక సభలకు గాని పోగూడదు" అని నోటిసులు పంపబడినవి.

సర్ అలీ ఇస్మాముగారు.

సిమ్లా మే 17:- సర్ అలీ ఇస్మాముగారు లామెంబరు పదవిని వారింతుకొనినతరువాత మోదాద్ బాగు సంస్థానమున నుద్యోగములో ప్రవేశించుచురని చెప్పుచున్నారు. కాని ఇం దెంతయు సత్యములేదు. వీరు అట్లుచేయురు. పాకిస్తానులో న్యాయవాదివృత్తిని తిరిగి ఆనలంబించుదురు.

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

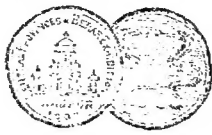
అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

అధ్యక్షులు

నాగరపువస్తుప్రదర్శనశాలయం
గొప్పగొప్పవారిచే వేన వేలు

దియ్యబడిన పతకము.
యోగ్యతా పత్రములు పొందిన

అమృతాంజనము అన్ని నెప్పులకు పరమామృతము

అమృతాంజనమును

అమృతాంజనము

అమృతశబ్దమాదినిగల

మాయమందుగాదు.

హిత్యింట నుండ దగినది.

వేలకువేలు సీసాలు విక్రయము.

అన్ని చోట్ల విక్రయించబడుచున్నది.

నకలుమంకులవలన మోసముగలుగును

పంచభాష చీటి చూచి

కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము

అంజనశబ్దమంతమునగల

నకలుమందుగాదు.

తలనొప్పులు, వాయువునొప్పులు, శార్పి

పునొప్పులు, కీళ్ళనొప్పులు, పక్షవాతము,

వాపులు, గాయములు, వుండ్లు, దగ్గు

వీని కన్నిటికి అమృతమువంటిది.

చక్కని దబ్బితో సహా

సీసానికి 8 అణాలు.

వాడని నారుండగు.

దంతచూరము

కంటినొప్పులకు మంచిబోడుము. సువాసన

గలిగియుండును. వెల స్వల్పము.

డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0. మాత్రమే.

దంతశూలహారి

నొప్పిగలచోట్ల దూదిని పుండునొప్పి

వెళ్ళిన నొప్పినివెంటనేమోపును.

సీసా 1కి వెల 0-8-0 మాత్రమే.

జీర్ణరసాయనము

అకలితేహాపులు, అగ్ని మాండ్యము,

మలబద్ధము మొదలగువానికి మంచిమందు.

25 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-4-0

గజ్జికలైలము

చిన్న పిల్లలకు మంచిమందు. ఈతైలము

నాలుగుపూలము రాచిన తప్పుకొనవలయును.

డబ్బీ 1కి వెల 0-3-0 అణాలు.

పగుళ్ళకు తైలము

అజీకాపు, అజీచేరులు, చర్మము,

కాకమువలనను శీతగాలివలనను పగిలిసిరు

కారుటయు, జలపుట్టుటయు సంభవించును.

ఈతైలమును రాచిన పగుళ్ళమాని జల

పోయి మంచిచర్మము రాగలదు. పగుళ్ళ

నొప్పియు వెయ్యును. స్వల్పక్రయము.

వెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-6-0. వి. పి. వేరు.

మోహినీ తైలము

మెదడుకు, కండ్లకు చలువజేయును. వెం

డుకులు నునుపుజేరును. కురులు పెరుగును.

5 తులముల నూనెగల సీసా వెల 0-12-0.

మూలశంకకు తైలము

మూలశంకవలన అసహనవద్ద చర్మము

లాపుబాణి మొలలుపర్చి యమిత బాధగలు

గును. డబ్బీ 1-కి వెల 0-12-0 మాత్రమే.

కలరా మూత్రము

కలరాతగిలినవెంటనే మంచుతీసుట అవ

శ్యకము. కలరాకు బహుశ్రేష్ఠమైనది.

12 మాత్రలు డబ్బీ 1-కి వెల 0-6-0.

తేలుమందు

ఈ మందును కుట్టినచోట రాచిన బాధ

మాయమగును. ప్రతియింట నుండదగినది.

సీసా 1-కి వెల 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

వజ్రగుళికలు

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, రక్తవృద్ధికి,

శక్తికి, వజ్రాయుధము.

20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1కి వెల 1-0-0.

రోమహారి.

ఈధన్యమును సీటితో గట్టిగా కలిపి

వట్టించిన, రోమములు రెండు నిమిషముల

లో మొదలంట రాలిపోవును. దీనివలన

చర్మము నలుపెక్కుదు. మంటయుండదు.

డబ్బీ 1-కి రు. 0-8-0. వి. పి. వో 0-12-0.

రామర తైలము

రామర, తీట, పనుగుగడ్డ, దురద, రసి

కారుట మొదలగువాటికి మంచిమందు.

డబ్బీ 1-కి వెల 6 అణాలు మాత్రమే.

జ్వరహారి

చలిజ్వరము, విడుపుజ్వరము, మగ్గజ్వరము

మొదలగుసమస్తజ్వరములకుదివ్యోవధము

సీసా 1కి వెల 0-12-0 అణాలు.

కర్ణశూలహారి

5,6 బొట్లను చెవిలోపొసిన బాధతగ్గును.

మంటయుండదు. త్వరలో మాన్పును.

సీసా 1కి వెల 0-6-0 అణాలు మాత్రమే.

సుఖభోగి మూత్రము.

కొరుకు సవాయిమేహములకు ఈమూత్రము

బాగుగ పనిచేయును. వీనిని తీసుచువుండు

పదిన చోల సుఖభోగి తైలమును రాయవల

యును. ఇవి రక్తశుద్ధికి మేహకారక బా

ధ్యములకు కూడ చాల ఉపయోగకారి.

20 మాత్రలుగల డబ్బీ 1-కి వెల రు. 1-0-0.

సుఖభోగి తైలము

డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అన్ని విధముల ప్రణములకును, కొరుకు

పుండ్లకును ఈ తైలము ఉపయోగించును.

ఈతైలమును రాచిన వుండ్లు మానును.

లోపలికి మూత్రము తీవలయును.

అమృతాంజనము డి. హో. ట్రె

౧౦౬, ఛేరిరోడ్డు, ఫోర్డు బొంబాయి.

తేక, ౬. తంబుకెట్టి వీధి, జార్జిటౌను మద్రాసు.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.
GREAT BRITAIN.

The Terrific Battle of Ypres.

Gas, Guns and Rifles in Action.

LONDON, May 16.

"Eye-witness" with headquarters continues his description of the terrific battle of Ypres. He says the Germans on May 10th tried to wear out the British and batter their trenches by high explosives. Then, after the most violent bombardment hitherto, they brought gas cylinders into play and the infantry men advanced. They found, however, the British very alive.

A Strange Scene.

Then a strange scene was witnessed. Through the scattered woods and across clearings came a disorderly mob of attackers, some disguised in British uniforms. Suddenly the British poured a most rapid rifle and machine-gun fire into the Germans who threw themselves flat on the ground. The British guns mowed the enemy with shrapnel, and dead Germans were strewn everywhere. The Germans gained position in a trench, but apparently they were forced to retire by their own gas.

A Forlorn Hope.

The assault was reminiscent of the forlorn hope of ill-trained levies in October. To-day the attempt was equally hopeless. The Germans made another attempt with gas northward of the Ypres-Comines canal. Two batteries of cylinders operated for half an hour and emitted a cloud of white gas which was so dense that a man could not see his hand when held in front of his face. The gas bleached grass and turned sandbags yellow. We were compelled to evacuate one trench.

Enemy Suffer from Gas.

LONDON, May 16.

The enemy were also evidently suffering from the gas because they did not attack, but had to evacuate their own trench. The attack northward of the Menin Road obtained a footing in our trench, but the enemy were soon driven out. The Germans were showing signs of exhaustion and the sight of the ground littered with their dead was discouraging to reinforcements.

Failure Of Third Attack.

The Germans next day bombarded St. Julien, but the attack was delivered in the direction of the Menin Road. The Germans made three assaults and the first gained small advantage, but they were soon driven out. The next was defeated by a fusillade from rifles and machine-guns. The third made in the evening was more desperate and many Germans were dressed in kilts. They occupied a short length of trench, but were utterly exhausted and were easily driven back.

Incendiary Shells in Ypres.

The enemy was now throwing incendiary shells into Ypres and the town was blazing fiercely in several places. Last time when Ypres was so bombarded it synchronised with the abandonment of the efforts to capture the city.

British Airman's Remarkable Escape.

One British aeroplane had a marvellous escape. The airman lost control of his machine, looped the loop at a height of six thousand feet, regained his seat, and landed safely. In all air duels the British have invariably been successful.

A Zeppelin at Dover.

Attacked and Driven Out to Sea.

LONDON, May 17.

A Zeppelin approached Dover last night, but was attacked and driven out to sea.

A Zeppelin's Futile Raid.

LONDON, May 17.

A Zeppelin hovered for some hours to seaward from Margate to Dover. Twenty bombs were dropped in a field near Deal. The raid was abortive except for three persons injured at Ramsgate.

A Zeppelin Raid.

LONDON, May 17.

The Admiralty states that the Zeppelin which appeared at Ramsgate was chased by Eastchurch and Westgate machines to the Westhinder lightship. Eight navy machines from Dunkirk attacked her off Nieuport three by close range fire. Flight-Commander Briggsworth when two hundred feet above the Zeppelin dropped four bombs. A large column of smoke arose from one of her compartments. She rose to 11,600 feet, fell down and appeared to be severely damaged. All four machines were exposed to heavy fire but sustained no casualties.

The Order of Leopold.

For Lord Kitchener and Sir J. French.

LAHORE, May 17.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on May 15th:—King Albert of Belgium has decided to confer the Grand Cordons of the Order of Leopold upon Lord Kitchener and Sir John French.

TELEGRAMS.

Strike of London Tram Drivers.

LAHORE, May 17.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" on May 15th:—The London County Council tram-drivers have struck work suddenly, causing much inconvenience, but considerable numbers of cars are running.

Two Heroic Deeds.

During an Attack by Gas Fumes.

LONDON, May 16.

Two deeds of tremendous heroism were performed during an attack by gas fumes. A Private worked a machine gun, mowing down the enemy until he finally collapsed, choking and blinded by the gas. He died the next day. The British machine gunners at Fromelles used two German machine guns against the enemy until they were overwhelmed by vast masses of Germans.

FRANCE.

A Paris Communique.

LONDON, May 17.

A Paris Communique says:—The French continued to advance at Hetsas and captured last evening a fortified house and to the eastward of the canal they advanced beyond the first German line taking prisoners and machine guns. A counter-attack by the enemy completely failed and a sanguinary blow was inflicted. Four German attacks were made at Lorette the enemy suffering heavy losses. The Germans hoisted the green Ottoman flag at Bailly doubtless hoping to impress the French Mahommadans. The African troops promptly replied with a fusillade and captured the flag.

RUSSIA.

Contemplated Attack.

By the Russians.

LAHORE, May 17.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on May 15th:—The "Petrograd" correspondent of the "Daily News" indicates that the Russians contemplate the blow from Nida suggested in the cable of 4th May.

Germans Kill Russian Wounded.

LONDON, May 17.

PEIROGRAD:—It is officially announced that Prince Kurakine telegraphs that German cavalry have killed and burned the Russian wounded.

TURKEY.

British Subjects in Gallipoli.

Removed to Broussa.

LAHORE, May 17.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on May 15th:—The "Daily Telegraph's" correspondent at Athens states that British subjects who were taken to Gallipoli have now been moved to Broussa.

ITALY.

War Demonstrations.

Impressive Scenes at Rome.

LONDON, May 17.

ROME.—An immense war demonstration headed by the flags of the Allies, marched last evening to the different Ministries and to the residence of Signor Salandra acclaiming the members of the Cabinet. Impressive scenes were witnessed at the Royal Palace and the Foreign Office. The windows and balconies of the latter were filled with persons applauding the demonstrators.

Scenes at Naples and Genoa.

Similar demonstrations have taken place at Naples and Genoa.

PORTUGAL.

The Fight between Loyalists and Rebels.

LONDON, May 17.

Belated Lisbon telegrams confirm that the captain of the "Vasco da Gama" was murdered. The artillery ashore replied to the fire of the rebel warships, which moved into the middle of the interned German ships in the harbour, but subsequently some troops joined the revolutionaries. An amnesty was concluded later.

National Ministry to be Formed.

It is announced that a national ministry which is the object of the rebels, is to be formed. It will include Fernandes, Costa, Duarte, Leite, Basilio and Paulo Facio.

Fight at Santarem.

A severe fight took place at Santarem, where there are two hundred wounded in the hospitals and seventy dead in the mortuary.

Civil Governor of Lisbon Appointed.

Carlos Olavo has been appointed Civil Governor of Lisbon.

Protection of Foreign Interests.

MADRID.—It is announced that the warship "Esperanza" is going to Lisbon to protect Spanish and foreign interests.

Latest News.

LISBON 16.—The new Government has sent ex-Premier Pimenta Castro and ex-Minister Medeiros on board the "Vasco da Gama."

TELEGRAMS.

The Revolution in Portugal.

LONDON, May 17.

LISBON 16.—A demonstration proceeding this evening to congratulate the revolutionary leaders was attacked in the streets by bombs and shots from an unknown quarter. Several were wounded and there was a slight panic.

Many Killed and Wounded.

OPORTA 16.—A crowd attacked the Government Police to-day. Four civilians were mortally and one Policeman slightly wounded.

At least sixty-seven persons have been killed and 260 wounded in the revolt.

GERMANY.

A German Admission.

English Powers of Offensive.

LAHORE, May 17.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on May 15th:—The "Berliner Tageblatt" admits that the English power of offensive exceeds anticipations and that the English weapons are of a toughness equally terrible. "The army that is victorious in this internal war," says the paper, "will be covered with unfading glory. We pray and hope that this glory will be ours, but we must face the fact that this is by no means certain."

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

Sir Ali Imam

Will not go to Hyderabad as Prime Minister.

SIMLA, May 17.

The Associated Press of India understand that there is no foundation for statement that Sir Ali Imam after vacating the Law Membership will proceed to Hyderabad. He will resume his practice at Bankipore.

Orders Under Defence of India Act.

Served on the Editors of "Hamdard" and "Comrade."

SIMLA, May 17.

Orders under the Defence of India Act of 1915 have been served upon Messrs. Mohammad Ali and Shaukat Ali, Editors of the "Hamdard" and "Comrade" newspapers, directing them to remain within the limits of the Delhi Province and by the 22nd to take up their residence within the area of Muzrauli and not to move therefrom with sanction of the District Magistrate, nor attend to a political or public nature.

CALCUTTA.

A Charge Under the Arms Act.

Trial of the Accused Proceeding.

CALCUTTA, May 17.

The case in which Radha Charan Paramani three other Bengali youths were sent up under Arms Act was resumed to-day before Mr. Keays, Chief Magistrate of Calcutta. A charge was framed against the accused of conspiring to possess a munition and ammunition without license. The Magistrate recorded the accused's statements. Radha Charan that the day before his arrest he picked up a pi Badurbagan Road but he could not account for the guns. He did not know who loaded the revolver but a mind to make it over to the Police. The second accused said about fifteen minutes before the search first accused's house he went there to collect in purchasing books. There he saw a pistol in the of the Police. The third accused said he did not anything about the pistol. His clothes were. The fourth accused said he was innocent. There with Niranjana. He knew nothing about Deputy Commissioner Mr. Lowman was cross-examined. He said that the accused admitted having picked up the Witness was investigating into the Garden Road in which the dacoits came in a taxi cab found at Badurbagan the day following the After cross-examining some more witnesses rose for the day.

C. I. D. Officer Guilty of Murder.

His Appeal Dismissed.

CALCUTTA

At the High Court to-day Justices Chitty and Chatterjee delivered judgment in the appeal preferred by a C. I. D. Officer convicted by the Sessions Judge of Khulna and sentenced to death. The prosecution on the 12th November last the accused with to the house of a neighbour and killed a 16 old girl. The defence was that, in killing a 16 old girl, the girl. Their Lordships defence story, dismissed the appeal and sentence of death passed on the accused.

The Mail-Steamer.

BOM

The steamer "Salsette," which bring mails of the 1st instant, is expected to a at daylight on Friday, the 21st.

TELEGRAMS.

Model Railway Institute.

G. I. P. Railway Agent's Scheme.

BOMBAY, May 17.

Subject to the consent of the Home Board of Directors, the Agent of the G. I. P. Railway Company has agreed to purchase, for a sum of eight lakhs of rupees for the purposes of a railway institute, the land and property at present occupied by the Victoria Jubilee Technical Institute. It is understood that Major Hepper's object is to create a model railway institute in keeping with the traditions of the Company. As the Bombay Improvement Trust have resolved to widen the Parel Road a set back of about 30 feet will be acquired by the Trust, who will thus be able to widen the new road to 120 feet. The building is an old land mark in the city. It was originally the Elephant-stone College, and when it was found inadequate for the needs of the College it was handed over to the Victoria Jubilee Technical Institute and the Elephantstone College was removed to Esplanade Road. Now the technical institute finds itself cramped for room and is being moved elsewhere.

A Fire at Bombay.

Damage Rs 30,000.

BOMBAY, May 17.

Damage to the extent of Rs. 30,000 was caused by a fire which broke out last evening in a godown belonging to the Indian cap merchants in Kalbadevi Road. The cause of the fire is not known. The upper floors of the building were used as residential quarters, but the inmates managed to escape, and the fire brigade brought the fire under control before it could spread to other buildings.

Three Charges of Cheating Against a Marwadi.

Dismissed by the Magistrate of Poona.

POONA, May 17.

Three charges of cheating in respect of consignments of cotton and coal which have been preferred against Rao Bahadur Ramanarayan Amerchand and Seth Chaturbhuj Balmukund, Agent, Poona Cotton and Silk Mills, came on for hearing to-day before Mr. Cross, City Magistrate. The accused filed answers to charges by stating that Hindumal Balmukund and Co., on whom hundies in payment of consignments had been drawn, had been unable to meet the hundies as the Poona Bank suddenly decided to stop its cash credit and ordered its agents to take possession of all stocks belonging to the Mill. Hence Hindumal, Balmukund and Co. were deprived of money from sales of manufactured goods with which they might have met the hundies. Sardar Ragmachiker, Chairman, Board of Directors of the Poona Bank, who was sent for by the Court explained that when the bank found from the half yearly statement submitted by the Mill that the latter had greatly overdrawn its credit account it decided to take strong action to protect itself. Mr. L. J. Apte, pleader, for complainants said that he accused knew the position of the Mill and could have anticipated the Bank's action, whereas they went on accepting consignments of coal and cotton which they credited to Poona Bank in order to make good the deficiency in their stock. After long argument the Court decided that the intention on the part of the accused to cheat the complainants in respect of dishonoured hundies for Rs. 2000, Rs. 4500 and Rs. 27,500 had not been made out and dismissed all the three complaints.

BURMA.

End of Gharrywallah Strike in Moulmein.

RANGOON, May 17.

The Gharrywallahs strike at Moulmein after six weeks' duration terminated yesterday on the men having assurance from the Commissioner of immunities that their grievance will receive due attention from the Local Government on appeal.

PUNJAB.

Multan Special Tribunal.

The Isewala Dacoity Case.

MULTAN, May 17.

The Isewala dacoity case Bakhsh Lumbardar has sentenced to seven years' rigorous imprisonment, the three months' solitary, the remaining nine had being acquitted.

The Kot Wasoayawala Dacoity.

Special Tribunal proceeded to the trial of the Kot Wasoayawala dacoity from Tharg in which a "Nolle prosequi" has been entered against fifty-four and of the five remaining on trial seven are absconding.

UNITED PROVINCES.

Cadets At Quetta.

ALLAHABAD, May 16.

Eight Cadets from England have arrived at and joined the new Indian Sandhurst there. The batch of fifty-two is due shortly.

SIND.

Transport Claims Committee.

Sitting at Karachi.

KARACHI, May 17.

E. Enthoven, C. I. P., President of the Claims Committee, has arrived in Karachi, led by his colleagues of the Committee. They held a meeting at the Karachi Chamber of Commerce to-day. As already announced, they will consider, in addition to shipowners'

TELEGRAMS.

claims, any third party claims that may be brought before them, but without committing Government in any way. It is expected that the Committee will return to Bombay by Thursday's mail steamer.

SOUTH INDIA.

Moplahs Sentenced.

For Rioting and Causing Hurt.

CALICUT, May 17.

Mr. A. C. W. Adolphus, B.A., Additional Deputy Collector, Calicut disposed of to-day a sensational and interesting case in which 16 Moplahs of South Malabar, were charged with rioting and causing hurt to seven Palani pilgrims. The latter happened to pass by a way side mosque with music and the Moplahs believing that their religious susceptibilities had been wounded took revenge upon them by falling upon them with crow-bars, bamboo poles and other weapons with the result that seven pilgrims sustained serious injuries and that four of them had to be conveyed to the Calicut Municipal Hospital. Mr. Adolphus found all the accused guilty and sentenced them each to undergo rigorous imprisonment for a month and to pay a fine of Rs. 5 or in default to suffer two weeks further rigorous imprisonment.

The Anniversary of the Gopalpur Prayer Samaj.

GOPALPUR, May 15.

The Secretary of the Samaj wired to us:— The anniversary of the Gopalpur Prayer Samaj was celebrated yesterday under the Presidency of Brahmasi Chilikamarti Lakshmi Narasimham Pantulu guru. Divine service was conducted in the morning.

In the evening after a short prayer by Yogi Srinivasa Sastri the President addressed the audience for 2 hours from 6 to 8 P. M. with his usual eloquence impressive speech in Telugu dwelling on Bhakti, Upasana etc. He explained that real worship of God consisted in good conduct

The Death of Kuruganti Sriramasaarma Garu.

ONGOLE, May 17.

Mr. Kuruganti Sriramasaarma died suddenly this morning at Ongole of heart disease. He was a powerful advocate of social reform, a successful School Master, an eloquent speaker, a sincere patriot, the life and soul of every useful movement, a friend in need, a dutiful son, a devoted husband, an affectionate brother and one always strict in morals. His death is mourned by all classes and has created an unendurable void. (From a correspondent by wire.)

Weather Report.

SMILA, May 18.

Rainfall continues in Burma, Assam and Bengal. A few light falls reported from the west coast of the Peninsula. Chief amounts are:—Tavoy 3 inches, Bassein 2, Mergui, Moulmein 1½, Cherapunji 10, Dhubri 3, Silchar 2, Gauhati, Shillong, Jhalpaiguri 1½. Dry westerly wind prevail over the greater part of the country. Temperature is higher than usual in Punjab and in United Provinces.

FORECAST:—No important change.

సనాతన ధర్మక్షేత్ర సభ-నెల్లూరు.

[కురుగంటి శ్రీరామశర్మ బహుళం]

అనంతర క్రమం 15-5-1915 తేదీ ఆంధ్ర పత్రిక యందు ప్రచురించిన 2-వ లేకవంతుగా నా సభ యందు బరిగె లేచి మ.యముల నియమానుసారము.

1. వై సభయందు వర్ణాశ్రమధర్మ తీర్మానమును గురించి చర్చ తలచి తలంపుగ ముగింపబడినది. వెంటనే శ్రీ ఆగ్రాసాధికారిగా రా తీర్మానమును సహనముల అంగీకారముచేసి, ఇంతిలో "వర్ణాశ్రమధర్మముల సనస్థింతులు" యుగా, బ్రహ్మచారికాదుని ధర్మములను, గృహస్థుడు

[క్రాంతి తీర్చి ఇసుకరించి చేయుచున్నది. కామినియా ఆయిల్.

రిజిస్టర్

నీ స్త్రీలకు తమ వెంట్రుకలు సుందరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుటనువలన బహుళం దొరకదు నూనెలను వాడకూడదు. ఎందుకనె వెంట్రుకలు యేకారణము కల్గి రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియనిమాదిరి తయారుచేయుచున్నాను. ఈసంగతి స్త్రీలు ఆలోచించవలయును. ఈ కామినియానూనె మూలకలనుండి నూనె సంగోధనప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈనూనె వెంట్రుకలను రాల్చు పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన వెంట్రుకలు రాలక తిరిగి పెరుగుచుండును. ఈనూనె వెంట్రుకలను పట్టువలె నున్న గ చేసి మెదడును చల్లగానుంచుచున్నది. ఈనూనె విద్యార్థులకు ఒక వరరూపమైయున్నది. ఊరు పేరు తెలియని యెటుకంటి పల్లెటూరివానికిగూడ కామినియానూనె తెలిసియేయున్నది. దానిని తెలియనివాడొక్కఁడునులేదు. అది వెంట్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి సహజమయిన కల్లని మెలఁగు కలిగించి కరన్నునకు చురువల్లించి మెదటికి క్రాంతిసాంపుసాన్ని మిక్కిలి యింపుము ను వాసన మిక్కిలుగా గలిగియుండును. ఇది అన్నిటికంటె ఎక్కువయగుటంబట్టి మెనుమారునందు ఒక బంగారుపతకమును, అలహాబాదు కన్నప్రదర్శనయందు ఒక యోగ్యత పతకమును గొనంగియున్నాను. మతియే మేముకోరకచే వేలకొలది యోగ్యతాపాత్రములకు మాకు వచ్చుచున్నది. కామినియానూనెలనుయొక్క గుణమును పరీక్షించుటకు అరబాస్తాం:

పంపియడల ఒకసారి ఈ పయోగింపదగినంతమాత్రముగ ఒకబుడ్డి తెలము ఇనాముగా సంపాదించు.

వెల సీసా 1.5 రూ. 1.0-0 మాడుసీసాలకు రూ. 2.10-0 ఏ. పి. ఖమ్మలు శేరు.

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమిక్స్ కంపెనీ.

నూత్రానుసంధ ప్రతి బిల్లగను కామినియానూనె దొరకును.)

డ్రగ్గిస్తు ఆండ్ కెమిస్ట్రీస్, వెం. 158 కామా మసీదు, భొంబాయి.

బల్లారి కబుర్లు

అకభివృద్ధి.

పల్లెకాథిసరి గూ! ఎన్నికలకబుర్లు మీ పత్రిక యందు తావిస్తారు. నాకు గొంతెలు పుట్టిమియ్యండి ఎందుకంటే, మావాళ్ళలోపాలు నాలుగుయక్కలు పత్రికలోపడితే యేమైనా కుదురునేమోయి.

నిజమచెప్పితే అందఱూ కడుపుయంటే చెప్పకపోతే నాకు కడుపుబ్బరము. ఏమిచేయుచున్నార. నలుగురకు తెలిస్తే మావాళ్ళకేమైనా బుద్ధివచ్చునేమో.

నాకకములు.

మనోవ్యాకులతను బోగొట్టి, మనస్సును రంజింపజేయుటకు నాటకము బండవలెంటారు. వద్దన్నా రెవరు. ఊరిగొక నాటకసమాజముంటే చాలు. ఎప్పుడైతే రగడలకే ప్రారంభము. ఒకసమాజములో బాగాపాడేవాడుంటే వానికూ పిరి పోస్తారు. తప్పుసమాజమునకు లాగుతారు. అందఱు సెద్ద మనస్సులే. అందఱు న్యాయము తెలిసినవారే. ఈలాటి కొంచెపాటి కార్యముల న్యాయములని నాటికెలియటలేదు. తెలియకపోతే వాటికొరకడిగి తెలిసికొనవలెను.

కాశీకబుర్లు.

అబ్బబ్బ! ఈదినము సాయంకాలము చూచిన యిల్లు రేపుమాస్తే ఆయింటిముంద అొకబోర్డు వ్రేలాడుచుండును. చదివితే యేమిన్నది. మరియొక కాశీకబుర్లు. అన్ని యిల్లు పున్నవి. ఒకటి, రెండు, మూడు, నాలుగు, యింకావున్నవి. ఎన్నివుంటే మీకేమయ్యా అన్నారు. మాయూరిపద్ధతివచ్చిన కబుర్లుకంటా భోజిచేయవాలి. ఏమి దుఃఖము. క్రొత్త నాటికిపోతే పాతవాండ్రకు కోపము. పోకుండా వుండుటకు ఊరి మర్యాద. దినమునకు నాలుగంటలు ఔరము. ఈ దుర్వ్యయములకు లోనై, చిల్లర గుమాస్తాలు, ఆ పన్నుల పాలగుచున్నారు. అయ్యలారా! బుద్ధి తెచ్చుకొనండి, వై కబుర్లును ప్రోత్సహపఱచకండి, చెడిపోయేది మనమే నే శ్రేయ.

వైపదమువాడుట బొగులేరుగాని, పడవుగల్గెయి అని వాదిన సహోవును. ఒకయిల్లు యాదనము సాయంకాలము మూతపెసియుండును. రేపుమాడు తిరుగుబెనుకులుచేసుకొని, ఒకశ్రీతన యోరమాపుల మార్గములవై ప్రసరింపజేయుచు వాకిటిపంచన నిజమబడియుండును. సందు గొంజలలోనుంటే మీకేమయ్యా అంటారేమో! కాదయ్యాకాదు. సంసారులు వాసముచేయు పెద్దపీఠులందు. అదికూడా బ్రాహ్మణ యిండ్ల ప్రక్కన. కలశ్రీలు వీడ్డను చూస్తారు. మాకు చెవులలో ముక్కులలో అవియి కాలావలసినవి. మొగుడు ముండా కొడుకు తాడుతెనకుంటి. ఇంటిప్రక్కన పడవుగల్గెయింటే కులశ్రీలకు నీతి బాగాక దురుతుంటి ఏమిటి! ఇటువంటివాండ్ర కెందు కిండ్లను వాడుకీస్తారయ్యా అంటే, అందఱికిన్న వాండ్లు నాలుగురు డ్రెస్సుగలయిచ్చెదరయ్యా అంటారు. ఏమిచేయవలయును. మనవారు దుడ్డుమొగంపూస్తారు. మర్యాద చూడరు.

ఆంధ్రభావ

ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తువారు వచ్చిరి. వ్యాసాలుచదివిరి. బ్రాహ్మిని లి. లక్ష్మీ నరసింహముగారు అనర్గళముగా సుపన్యాసమిచ్చిరి. మావారు చెప్పియ్యగి విసిరి నీగలువిడచింది. మేము తెనుగుభాషను చేయవలెన్నార. మదరాసులోని పుస్తకదుకాణములన్నియు భారీయనుకొన్నాము. విజ్ఞానచంద్రికావాండ్లు పునర్ముద్రణమునకు ప్రారంభించవలసినకే ఆనకొన్నాము. పరిషత్తువారుకిగోయిరి. పురమందిరము ముందర కట్టిన తోరణములు విడదీసిరి. చూచినారా? మరిమానాట కాలే! మరి మాకాశీకబుర్లు మరిమా ఉడ్డి...లే

విజ్ఞానచంద్రికా పరిషత్తు.

బల్లారి జిల్లావైకి, వైపదమువారి పరీక్షలో ప్రథములుగా గడలేనవారి కొకభవమాన మియ్యండయ్యా అంటేపెరులో నొకసారి అడుగుకొనబడి యుండెను. కొన్నిదినములు గడచినవి. ఊహ! ఇటీవలదత్తమండలములో ప్రథములుగా గడలేనవారికి యొకభవమానము ఇస్తామన్నారయ్యా యొకకాన్పులవారు. అయితే మామండలముమాటయేమర్యాద అంటే మండలమే అనేలాగున్నది. మూడు ఆంధ్రుగాటక సమాజములన్నవి ఆంధ్రనాటకకర్తలున్నారు. ఆంధ్రభాషాభిలాషులున్నారు. ఎవరోకభవమానముని ప్రకటించితే వద్దన్నారు. అన్నిజంభారే కార్యముచేసి మాపేవారొకరు లేరు. మావాండ్రయభిమానము మాజిల్లావై యిట్లున్నది.

కడమూట.

ఇంకాలోపాలుకానావున్నవి. అన్ని వ్రాస్తే సంగము చాలదనిపత్రికవాడు ప్రకటించెను. ఈలోగా మావాండ్రయవాడుకుతారేమో చూచెదగాక! మరలవాస్తా మాడండి.

శ్రీనిరేశలింగ పుస్తకభాండాగారము, రాజమండ్రి.

ఈభాండాగారముయొక్క పేరు మార్పువలన ఆనకము వచ్చినదనియు, అందుకుగాను ఒకసభ్యులసభ మార్పువలసిందనియు మ.రా.రా.టంగటూరిశ్రీరాములు, నాశంకృష్ణారావు, దేవత శ్రీరామమూర్తిగార్లు శ్రేకటకీగారిచేత ఉత్తొప్పువ్రాయ ఈనెల 8వ తారీఖున శ్రేకటకీగారు ఒకసభకు హాజ్జిరి.

అకాలములో సభనూర్పుట:—ఈభాండాగారసభ్యులలో సకముమంది ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు, ఇష్టమువేసంగియగుటచేత వారివారి గ్రామములకు వారు వెళ్లియొంది. ఇట్లు విద్యార్థులు ఎవరును పట్టణములో తిరిగివచ్చుచున్నప్పుడు వారు వ్రాయుటయు, శ్రేకటకీగారు సభకూర్పుటయు చూడ మిక్కిలి ఆశ్చర్యముగానున్నది.

రాజీనామ యిచ్చినవారు వోట్లుఇచ్చుట:—ఈసభకు పూర్వము కొంతమంది రాజీనామా ఇచ్చియున్నారు వారిపేర్లు శోటినుబోర్డువారి వ్రాయబడినవి. ఆ నామములక్రింద శ్రేకటకీగారు సంతకముచేసినారు. కాని సభాసమయమున రాజీనామ యిచ్చినవారుకూడ వోట్లు ఇచ్చిరి. వోట్లముఖం శ్రేకటకీగారికి ఈవిషయము సభలో కొంతమంది ముగ్ధులవారు సరియైనవాలు ఇచ్చివారుకాదు. శ్రేకటకీగారు మాట్లాడకుండుటయు, రాజీనామాయిచ్చినవారు ఓట్లు ఇచ్చుటయుచూడ వీరట్టిభావముతో పరిచేయుచున్నది తెలియవచ్చుచున్నది.

సభివలబాలితా:—సభకు రెండుకోలాలు పూర్వము సభివలబాలితా నోటినుబోర్డువారి అంటించబడినది. కాని ఇది సరియైన బాలితా కాదు. ఆబాలితాలో చాలమందికి వోట్లిచ్చుటకు అధికారము లేదు. యాబ్బు పుస్తకములో ఆరునెలలవరకుగా చందాని వర్షునవారు, తిదితరులవోట్లుఇచ్చుటకువీలులేదనిఅనిచెప్పబడియున్నది. అట్టివారు సభ్యులుకాదు. కాని సభివలబాలితాలో వోట్లుఅధికారములేచాలమందిపేర్లు కలవు. ఇది కొంత మంది సభ్యులు చూచి వ్రాత పూర్వముగా శ్రేకటకీ గారికి తెలియబడిరి. కాని వారు సరియైన సభివలబాలితా లేక. సభా దినమున ఆ నాటి సభా ధ్యక్షులను మ.రా.రా.రా. సాగంకు భీమకంకర రావుగారి ముందు ఈ అర్జీని కెట్టిరి భీమ కంకరరావు పంతులుగారు వింత జవాబు నొకదానిని చెప్పి ఓట్లకు అధికారము లేని వారిని ఓట్ల సమయమందు వ్రేలితో మామించి ఓట్లు కేసుండ చేయుదనిరి ఆసభకు సభలో వీరికి ఓట్లులేదు. వారికి ఓట్లు లేదని వ్రేలితో మామించుట తిస్సకాదా! కాన ఎవరు ఓట్లకు అధికారము లేనివారిని మామించినారుకాదు.

సభ:—సభా సమయమందు రెండుగంటలు చర్చ జరిగినది. పేరు తీసివేయవలసిన దని మ.రా.రా.రా. టంగటూరి శ్రీరాములు, నాశంకృష్ణారావు దేవత శ్రీ రామమూర్తిగారు, తదితరులు మాట్లాడిరి. వీరు స్త్రీకర్త గారితీర్పును గురించి ముచ్చటించిరి. పేరు తీసివేయ వలదని మ.రా.రా.రా. అడవి కొలను కనకరాజు, మోతేగంగయ్య, సాలవహసయ్య తదితరులు మాట్లాడిరి. వీరు నీతారామయ్య గారి తీర్పును గురించి యి, పంతులు గారి మీద మన దేశికులక కలభక్తిని గూర్చియు పంతులు గారి దేశ సేవ, భావాసేవనూర్చియు మాట్లాడిరి. ఈచర్చయైన పిమ్మట వోట్లువేసిరి. ఎవ్వరో జల్లురెయగురు తప్ప ఈపురమందుగను న్యాయవాదులును, ఉపాధ్యాయులును, గొప్పగొప్ప పేరీతులలో కృతార్థులైనవారును, గొప్పగొప్ప ఉద్యోగములు చేయువారును పేరుతీసేవేయరాదని వోట్లిచ్చిరి. నాటక సమాజికులు, అట్టితదితరులకు తీసివేయవలసిన ఓట్లిచ్చిరి.

ఇంక రెండుమాటలు కలవు. వీరేశలింగ ప్రభాతీ వారు వీరేశలింగపంతులువారితో దెబ్బలాడవచ్చును. కాని విధవావివాహోద్ద్యమమునూర్చి కనీసముగ మాట్లాడండు. ఇదివరకు ఈవిషయమున్నవారి కెంతో ఇష్టము. నేడో అవిషయమునూర్చి ఇష్టమువచ్చినట్లు మాట్లాడుచున్నారు. ఎవరో వీరేశలింగపుస్తకభాండాగారముయొక్క నామము మార్చిరి. అంతటితో సంతసింపక మనరాయ పుస్తకభాండాగార వారు మునుకూడ తీసివేయవలసిన ప్రయత్నించుచున్నారని తెలియవచ్చుచున్నది. ఈభాండాగారమునకు కవిశ్రేష్టులగు కన్నాది సుబ్బరాయకవి నామమిది. ఆంధ్రభాషామణి! నీ యింటిగురి బిడ్డలగు కవులను, సంస్కర్తలను, నాయకులను నీ గొప్పమందు నిలవ నీడ లేకుండు సమయము రావచ్చుదని భయముగా నున్నది. అయ్యా ఈ పేరు మార్చిన మన కేమి లాభమున్నది! పేరు మార్పుటకై ప్రయత్నింప కూడు. ప్రయత్నించినచో ముందు తిరమలవారి, వింధదేశములవారు మిమ్ము దేశిగ్రాహులని పిలుచుట సంభవించు నేమోయని నాకు భయమగుచున్నది:—సభ్యువాది.

21 వ కృష్ణామండల సభ.

21 వ కృష్ణా మండల సభ 1915 న. మే నెల 24, 25, 26, తేదీలు (పోతు మంగళ బుధవారములు యందు) కైలూరు తాలూకా రాచపట్నం గ్రామములో మ.రా.శ్రీ జేపూరి వేంకటసుబ్బారావు పంతులు వి. వి. గారి ఆగ్రాస నాధునియ్యమండల జరుగును. ప్రతినిధులు ఈ సభ పనిలు 12 గంటలకు ప్రారంభమగును. జిల్లాలోని సంఘములవారును, సభాభిలాషులును తమ తమ పట్టణములందును పట్టణయందును సభలకు జరిపి చుండల సభకు విచ్చేయు ప్రతినిధుల నామములను మే నెల 20 వ తేదీ లోగా ఆహ్వాన సంఘ కార్యదర్శులకు కైలూరు పోస్టుకు తెలియజేయవలెను. ప్రతి నిధుల గర్భములకు తెలుపుచు ప్రత్యేక సౌకర్యములు కావలయు నన్న ఆ విధములను తెలియపర్చవలెను. ప్రకృతమున సభయందు చచ్చించుటకై యోచించిన విషయములకు క్రింద సొండుపరిచితిమి. అందలి యే యంశమునుగురించినయెడ ముచ్చటించదలచిన వారు ఇందుక క్రింద వివరించి ఆ యంశమునకు సంబంధించిన అన్ని విషయములను గురించి యోచనచేసి సంసిద్ధులై గావాలని కోరుచున్నాము. ఇందుచేసి యంశము లన్నవియును తెలిపినచో సభాకాలమునకు చచ్చినవి విషయ విధాన సమయవారి యెరుకు దెల్లె సభయందు జన్మించు బ్రతుక్కించెగము. కావున సభకు ఎల్లరు విచ్చేసి సభ న సభదముగావింప వలెనని కోరుచున్నాము. ప్రతినిధులనుండి మామూలు ప్రశ్నలకు 1-0-0 ప్రాతినిధ్యపురుషుమును పేర్కొనుటనుండి 5-4-0 వనూలుచేయవలెను.

చర్చాంశములు:—జిల్లాలో నూతన రైలుమార్గములు, జమీందారీ గ్రామములలో పంటకాల్వల వరమిచ్చుటగురించి. గ్రామ సాహితీకలను శ్రీమయ్య గా నేర్పరచుట, గ్రామ పారిశుధ్యము, గ్రామముల స్త్రీల చక్కబోచుట, గ్రామములో పుస్తకాలయములను ప్రవహించుటలకు యోచనలు. గ్రామ పంచాయతుల నేర్పరచుట, గ్రామ ఉద్యోగములకు సమనాయకులు, గ్రామ నక్షత్రములను సర్వించేయుట, మండలమున సభకు చట్టముల నేర్పాటుచేయుట. నీటి సాగుదల పంచాయతి పిల్లలకు వివరించుట. మత్తివాడదగ్గర నూతనముగా లావను ఏర్పాటుచేయుట, కృష్ణ, కొల్లేరు, తిమ్మిలేరు వరదలకు గురించి, జిల్లాలో మునుగుకాల్యము గృహిణీయులు, జిల్లాలో నూతనముగా తేనువలసిన రోడ్లు, ఓరీ కనీసరే వెన్సీ ఆప్తులన కలుగు నిబబందులు, జిల్లాలో నూతనముగా కొన్ని పాఠశాలలను ఏర్పరచుట గురించి, పరవతి సంఘముల వ్యాపక, నిర్బంధించిత ప్రారంభించిర్య, ఉపాధ్యాయుల సహకారములు, నీటి తీరున, రివివములు, బాతీయవిద్య, ఆంధ్రోద్యమము రోడ్డునెన్ను, జిల్లా, తాలూకా బోర్డులు, మనసిపాటిటిల ఎన్నికలు, వాలంటరీ దైన్యమును ఏర్పరచుట ఆ ముఖ్యాసమున రద్దుపరచుట.

సంఘసంస్కరణసభ 25, 26 తేదీలయందు ఉదయము 7 ల గాముకు పదిసంటలవరకు ఆంధ్ర పత్రికాధి పతులగు మ.రా.రా.శ్రీ కాశీవాధుని నాశంకృష్ణారావు పంతులుగారి ఆధి పత్యముక్రింద జరుగును పట్టణమునందు యిట్టి సభలు నడుపుటయే యెరుగించివ్యాప్తిపిలులుగాన రైతులవలన జరుప పూకుకొనబడినది గాన వివిధాధిభలారా! బుద్ధిమంతులారా! భూస్వాములారా! సభయందు మా కయికలూరు తాలూకా ప్రజలయందుక, అభిమానముంచి యీ యెండకాలమును మార్గాయాసమును పరకుచేయక ఓపికపట్టి దయచేసి సభ జయప్రథముగ జరిపించి తెల్లకలనం ప్రార్థించుచున్నాము. రాజపట్నం కయికలూరును దక్షిణభాగమున 8 మైళ్ల దూరములో నున్నది. గుడివాడనుండి 20 మైళ్లును యేలూరు నుంచి 16 మైళ్లును ఆకుపీఠముంచి 8 మైళ్లును నుండును. బండ్లువాడుగ నడుచును. సభతేదీలు వెన్నెలరోజులు మోచించి యేర్పరచినాము గనుక రాత్రులప్రయాణమును బహు సౌకర్యముగా నుండును. గుడివాడలోగాని యేలూరులోగాని రాత్రి 7 ఘంటలకు బయలుదేరువారు ఉదయముకాక పూర్వమే, రాచపట్నం దయచేరు గలరు. గనుక పరిక తారీఖు, (ఆదివారం)రోజున యేలూరునందు రావావారికైముసవద్దను గుడివాడలో కచ్చెవారి లోకలోఘండు సత్కరియవద్దను ఉదయం లగాముకు రాత్రి 7 ఘంటలకు వరకును, నర్సాపురం భీమవరం తాలూకాలయంచి వచ్చువాండు పిలుగానుండుటకు దంపకడప ఉప్పులేరు రేవు కడప పిలూరు పాడు ఉప్పు లేరు రేవు కడప సగలు కుండులు లగాముకు 7 ఘంటలవరకును మా తిరువు ప్రతిసభలుగాని వాలంటియరుగాన ఉండును. కావలసిన కారీక బండ్లు సప్లము చేయుటకు సిద్ధముగానుండును.

గుడిపాటి వేంకటాచలపతి,

కామినేని పట్టాభిరామయ్య,

రాచపట్నం, కైలూరుపోస్టు. కార్యదర్శులు.

అమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమామృతము.

లోక ప్రఖ్యాతి మైన నుంగు.
ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

శలనొప్పులు, వాయువు నొప్పులు, పార్శ్వపు
నొప్పులు, కీళ్ల పొట్టు, కడువాతము, వాపులు,
గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి
అమృతమువంటిది. నువాసనగలిగియుండును.
చర్మముపైన గాచిన లోకలికి వ్యాపించి
లోకలి నొప్పులు పలుతము పోగలవు.
దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.
పంచభావచీటి చూచికొనిన మోక్షము గలగద.
అమృతాంజనమునకు నాటివేరులేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 100, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, తంబుసెట్టివీధి, మదరాసు.

వనోపధి సారాపరిలా

ఇది సేనానుండబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లపొట్టు, చురచాయపుపొట్టు,
రబబుట్టు, రక్తవికారములకు గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. వాడితంటు
పులకు ఖచ్చినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసానుండును వాడిన తోడనే శరీరములో నుకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుటుంబమునందు:—ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధునల్ల(త్రాగు
టకు ముందు) నాగవల్లికైలము వైపునకు మంచు. ఈరెండుకలిసి వెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫననవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

గుణమీయనిచో

తిరుగ నియమిండును

100 సీసాలకు రూ. 2-0-0.

చర్మరోగముల వగయినా ప్రత్యేకము.

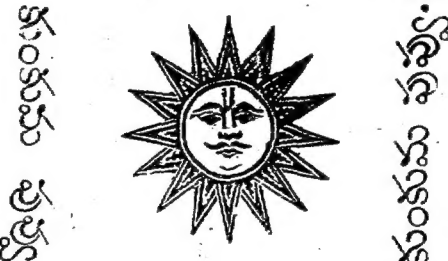
చర్మమును మరియు యింకను కలవు.

పూర్తిగా ఉచితముగ పంపబడును.

టవరు అండ్ కో.

(1-12-14) నీలూరు, కృష్ణాజిల్లా

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమా
పును గమనింపుడు. కరస్పాండ్ల మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెనీ,
21, హమ్మంవీధి, బొంబాయి.

ప్రపంచ చరిత్ర

ఇది చక్క లెంకు సంచికలు వెలువడినవి.

ఇది డబ్బి దేశముల చరిత్రయు సులభముగ
భాషలో తగిన పుటలతో కథనవలెవర్ణిత మ
గును. చందాకథతి సంవత్సరమునకు రమారమి
600 పుటలుగ వ్రాసినవి. చందా రూ. 2-0-0.
(పోస్టేజీతో పాటు) ప్రత్యేక పుస్తకము లేదు. సంవత్సరముచందా
ముగ గా స్వీకరింపబడును.

పంపించుట:—గా. హోస్కర్ ప్రెస్ లోగావు, ఎం. ఏ
బొంబాయి, మదరాసు, బెంగళూరు.

అలలు విచ్చేయవచ్చును—ఇది ఇప్పుడు వాడకీలు
కొద్దముగా కలిపి చేయబడి పుస్తకము తు 1-కి
రెండు రూ. కమ్మబడుచున్నది. కుంకుమపువ్వు
వాడుటకు దీనియొకగు. నిజపుయిన ప్రైవేట్ గా
నొనుట మోక్షము. తు 1-కి రూ. 2-0-0

అమృతాంజనంబిపో, చెన్నపురి.

బీర్లరసాయనము:—ఈమాత్రలను సేవించుట
వలన అన్నము పచనమగును, జీర్ణశక్తిము బాగు
పడి సరస్రావము క్రమముగ గలుగును. మలబద్ధ
ము మానును. 25మాత్రల డబ్బి 1-కి వెల 1-4-0.
అమృతాంజనము డిపో, చెన్నపురి.

మాధుర్యమునకు పూచీపడగలము

స్వచ్ఛమును, సజాతీయమునగు, తెల్ల
ఖర్బూజా, మామిడిపండ్లు, ప్రసిద్ధికెక్కిన మా
లొన్నపండ్లుమందలి “అపుడోసీడ్ ప్లూర్” వారివద్ద
బజారుధరలకేవలరకును మంచివిత్తనములు

దొరకును. అన్ని రకముల మొక్కలు.

సప్లయచేయబడును. కేటలాగు ఉచితము.

కావలసినవారు ఇంగ్లీషుభాషలో ఈదిగునామా గల
వారికి వ్రాసుకొనేడి.—SUPERINTENDENT,

Oudh Seed Stores, Lucknow.

గొప్ప అనభవముగల వైద్యులచే కనిపెట్టబడింది. ఇది
చిరకాలము దేహములో యుండిన, క్షంధి, కండముల రోగ
ములు, కరిమేహము, మేహపట్టు, మేహకాక, అజీర్ణము,
క్షయము, మేహరణములు, గర్భరణములు, ఆరంభదశలో
నుండు ఏనుగుకాట, కుష్మము మొదలైన వ్యాధులను సమీక్ష
ముగ కుదుర్చును. ఈమందు పుచ్చుకొనువారికి బలవృద్ధిగాను
వేరే “ట్రానిక్” పనిలేదు. ఇదియే “ట్రానిక్” పనిగూడ
జేయును. ఈమందును 40 రోజులు సేవించిన తామ్రభస్మముంత
పనిజేయును. 20 మాత్రల డబ్బి 1-6-0 } ప్యాంకిగు వి. పి.
40 : 2-8-0 } ప్రత్యేకము.
ఆరవి రణములకువైపుతమందు 0-8-0 } ప్రత్యేకము.

బెన్సరిక్ ఎంపోరియం,

6. తిరునవూరు హైవోడ్డు, మదరాసు.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది సంజీవికంటి ఒక వనమాలిక. ఇదిమే మన పూర్వ
కుల అతిరహస్యపు ఔషధము. దీనివైభావము కనుగొన
గలయున్న రాత్రి పరుండబోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానివైభావము కనపడును. మూత్ర
ద్వారములకు సంభవించెడి అనేక వ్యాధులను పోగొట్టుటలో
రాజువంటిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును,
దేహమునకు బలమును కాలినిచ్చును. 20 విధములగు
మేహములను మొదలంటి నాశము చేయుటలో సంజీవికం
టిది. “సర్వజీవన్” ఇది స్త్రీలు పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు
అందరును నుపయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల
వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియు
కలుగును. వెల డబ్బి 1-కి 2-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసరు జి. యస్ నాయుడు,
(1-5-15) కలియుగ భీమ.

ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

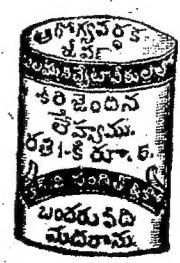
జ్ఞానవాళిషము.

ఆంధ్రతాత్పర్య విశేషార్థ సహితము. ఇందు ఆయుర్వేద
రణములును సంపూర్ణముగాగలవు. దీనిలోని ప్రతిభయు బ్రహ్మ
సందేహమున కర్షించునదియే. మోక్షాపేక్షకులవా దీనినే చదువ
వలయు. సులభతైలి. వెల పోస్టేజీతో రూ. 6-8-0
సర్వవేదాంత సిద్ధాంత సంగ్రహము:—శ్రీ
శంకరాచార్య విరచితము. ప్రతిపద టీకాతాత్పర్యసహితము.
అత్యైతము నామాలాగ్రముగా దెలిసికొనటకును, సులభ
ముగా సవభవములోనికి దెచ్చికొనుటకును చాలముబుద్ధమైనది.
వెల పోస్టేజీతో రూ. 2-4-0
కాదంబరి:—అత్యద్భుతమైన నవల. సీతి, శృంగా
రము, శోకరసము, కథాచమత్కృతి, బాడనెంచిన దీనిలోన
మాడవలయు. ఇందలి ప్రతివాక్యమును రసోదయముచే
చిత్తమును పరవశము చేయునని దీనిపేరే చాటుచున్నది.
దీనివెల పోస్టేజీతో రూ. 1-4-0

మునిగొండ. నాగలింగశాస్త్రి.
తాడికొండ పోస్టు, గుంటూరుజిల్లా.

ధరలేదు. దేశ హితము పోస్టేజీలేదు.
ఉచితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!!
ఆంగ్లవైద్యవిషయమునందు ఆయుర్వేదపద్ధతులయం
దును మనకుగల అనభవమువల్ల నేకరింపబడిన వైద్యరహ
స్యభరితమైన వైద్య విద్య
అను పుస్తకము కొనువారికి ధరగాని పోస్టేజీగాని లేక
ఉచితముగా పంపబడును:—రాజవైద్య నారాయణచేతకేవల
20 చీనాబజార్, మదరాసు.

ఆరోగ్యవరకజీవన్.

ఈలేన్యామును, తప్పక 22 రోజులు
భుజించినవారికి, పట్టులకు కలిగినట్టి
కండ్లను, గుట్టుముటు నడిచెడు నడకను,
సింహమునకు కలిగియుండు బలమును
కలగజేయును. చెడురక్తమును శుద్ధి
పఱచి మంచిరక్తమును అధికరించును.
40 రూపాయలయెత్తు రూ. 5-0-0.

ఆర్. వి. పండిట్ అండ్ కంపెనీ 6, బందరువీధి, మదరాసు.